БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 228 (719)
20 НОЯБРЬ СЕШАНБА 1956 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Коммунист ва комсомол ўртоқлар! Халқ сизни ҳар доим курашнинг ҳал қилувчи участкаларида, олдинги сафларда кўришга одатланиб қолган. Шу кунларда пахта теришда намуна кўрсатинг, фидокорона меҳнатингиз билан бошқаларни руҳлантиринг, илғорларнинг шон-шарафини юқори кўтаринг, уларнинг тажрибасини ёйинг, омманинг чинакам ташкилотчилари бўлинг.

(Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Олий Совети Президиумининг Мурожаатидан).

КПСС Марказий Комитети ва Совет Иттифоқи Ҳукуматининг Делегацияси билан Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитети ва Польша Халқ Республикаси Ҳукуматининг Делегацияси ўртасида олиб борилган музокаралар муносабати билан

ҚЎШМА БАЁНОТ

1956 йил 15 ноябрдан 18 ноябргача Москвада КПСС Марказий Комитети ва Совет Иттифоқи Ҳукуматининг Делегацияси билан ПБИП Марказий Комитети ва Польша Халқ Республикаси Ҳукуматининг Делегацияси ўртасида музокаралар олиб борилди.

Музокараларда Совет Томонидан: КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Н. С. Хрушчев (Делегация Бошлиғи), КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзолари: СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин, СССР Министрлар Совети Раисининг Биринчи Ўринбосарлари А. И. Микоян ва М. З. Сабуров қатнашдилар.

Музокараларда Польша Томонидан: ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари Владислав Гомулка (Делегация Бошлиғи), ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари — ПХР Давлат Кенгашининг Раиси Александр Завадский, ПХР Министрлар Советининг Раиси Юзеф Циранкевич, Иқтисодий планлаштириш Давлат Комиссиясининг Раиси Стефан Ендриховский қатнашдилар.

Музокараларда бундан ташқари яна: Совет Томонидан — КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзолигига кандидат, СССР Мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали Г. К. Жуков, СССР Министрлари Б. П. Бешчев, А. Г. Зверев, И. Г. Кабанов, Иқтисодий алоқа ишлари Бош Бошқармасининг Бошлиғи К. И. Каваль, СССР Ташқи ишлар министрининг Ўринбосари Н. С. Патоличев, СССР нинг ПХР даги Элчиси П. К. Пономаренко, Армия Генерали А. И. Антонов, СССР Ташқи ишлар министрлиги Шартнома-Ҳуқуқ бўлимининг Мудури Г. И. Тункин ҳозир бўлдилар. Польша Томонидан — ПБИП Марказий Комитетининг аъзоси Евгений Шир, ПХР Молия министрининг Ўринбосари Витольд Тромпчинский, ПХР Ташқи ишлар министрлигининг Бош Директори Элчи Мария Верна ва ПХР Молия министрлигининг Бош Директори Генрик Котлицкий ҳозир бўлдилар.

I.

Самимият ва дўстлик вазиятида, ҳамжиҳатлик ва ошкорлик руҳида ўтган учрашувлар ва музокаралар Делегацияларга Совет Иттифоқи билан Польша Халқ Республикаси ўртасида ўзаро муносабатларни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш масалалари юзасидан, шунингдек жуда муҳим халқаро масалалар юзасидан самарали фикрлашиб олишга имконият берди.

Делегациялар ўртасида бўлиб ўтган музокаралар ва фикр олишувлар Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Польша Бирлашган Ишчи партияси ўртасидаги ва давлатларимиз ўртасидаги муносабатларни халқларнинг ленинча тенг ҳуқуқлилиги принциплари асосида қуришга ҳар икки томоннинг истаганлигини аниқлаб берди, шунингдек ҳозирги замон халқаро вазиятининг асосий проблемаларига баҳо беришда СССР билан Польша Халқ Республикасининг қарашларида ўхшашлик борлигини кўрсатди.

Ҳар иккала Делегация, баъзи давлатларнинг агрессив доиралари кейинги йилларда халқаро кескинликни бир мунча юмшатишда эришилган натижаларни бузишга уринаётирлар деб ҳисоблайди. Англия, Франция ва Исроилнинг яқиндагина мустамлакачилик асоратидан қутилиб олган ва ўз озодлигини ҳамда миллий мустақиллигини мустаҳкамлашга интилаётган Мисрга ҳужум қилганлиги бу сиёсатнинг ифодасидир.

Ҳар иккала Делегация, Мисрга қарши қилинган агрессияни ҳеч бир нарса билан оқлаб бўлмайди, дейдилар. Улар кўп қурбонлар берилишига ва зарар етказилишига сабаб бўлган, халқаро кемачилиги учун, шу жумладан, СССР ва Польша учун ҳам шу қадар аҳамиятли бўлган Сувайш каналини ишдан чиқарган ва шу билан бирликда Яқин Шарқдаги ҳамда бутун дунёдаги вазиятни кескинлаштирган бу ҳужумни қоралайдилар.

Ҳар иккала Делегация шуни айтадиларки, урушни бошлаган давлатлар Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қарорига мувофиқ равишда ўз қўшинларини Миср территориясидан олиб чиқиб кетишлари лозим. Совет Иттифоқи ва Польша Мисрнинг ҳаққоний талабларини бутун чоралар билан қўллаб-қувватлайдилар.

Ҳар иккала Делегация Хитой Республикаси сингари улуғ мамлакатнинг баъзи мамлакатлардаги империалистик доираларнинг айби билан Бирлашган Миллатлар Ташкилотида ўзининг қонуний ўрнидан ҳали ҳам маҳрум қилиниб турганлигини нормал бўлмаган бир аҳвол деб ҳисоблайдиларки, бу аҳвол кўпгина муҳим халқаро проблемаларнинг ҳал этилишига тўсқинлик қилмоқда. Совет Иттифоқи ва Польша Бирлашган Миллатлар Ташкилотида Хитой Халқ Республикасининг қонуний ҳуқуқларини тиклашга эришмоқ учун мумкин бўлган ҳамма чораларни кўрадилар, буни Бирлашган Миллатлар Ташкилотини умумий тинчликни сақлаб турувчи самарали халқаро воситага айлантиришнинг энг муҳим шартларидан бири деб ҳисоблайдилар.

Ҳар иккала Делегация, кескинлашган ҳозирги халқаро вазиятда ҳамма давлатлар ва аввало буюк давлатлар қуролли кучларни ва қурол-яроғларни камайтириш, атом ва водород қуролини тақиқлаш, чет мамлакатларнинг территорияларидаги ҳарбий базаларни тугатиш тўғрисида, АҚШ, Англия, Франция ва СССРнинг Германиядаги қуролли кучларини анча камайтириш тўғрисида битимларга келмоқ учун бутун куч ва ғайратларини сарф қилишлари лозим, деб ҳисоблайдилар. Томонлар шундай фикрдадирларки, атом ва водород қуролини синовлардан ўтказишни тақиқлаб қўйиш халқаро кескинликни камайтиришга ва давлатлар ўртасида ишонч вазиятини вужудга келтиришга ёрдам берадиган муҳим қадам бўла олур эди. Қуролсизланиш проблемалари устида битимга келиш, ҳеч шубҳасиз, жуда муҳим халқаро проблемаларни, шу жумладан, Германия проблемасини ва Европа коллектив хавфсизлиги проблемасини ҳал этмоқ учун ҳам зарур шарт-шароит вужудга келтиришга ёрдам берган бўлур эдики, бу проблемаларнинг ҳал этилишига фақат Совет Иттифоқи билан Польшагина эмас, шу билан бирга Европадаги ҳамма халқлар ҳам ғоят манфаатдордирлар.

Ҳар иккала Делегация, Совет Иттифоқи билан Польша халқларининг манфаатларини, умумий тинчлик манфаатларини кўзлаб қуролсизланиш проблемасини ҳал этишда муваффақиятга эришмоқ учун ўзларининг бутун куч ва ғайратларини сарфлайдилар, деб билдирадилар.

Делегациялар Венгриядаги воқиалар масаласи устида фикрлашиб олдилар. Ҳар иккала Делегация венгер ишчилар синфи ва бутун венгер халқи халқ-демократик тузумнинг ғалабаларини қаттиқ туриб сақлаб қолмоқ учун ўзларида етарлик куч топадилар, деб ишонч билдирадилар. Ҳар иккала Томон Революцион Ишчи-Деҳқон Ҳукуматини қўллаб-қувватлайдилар, бу ҳукуматнинг илгариги Ракоши ҳукуматининг зарарли хатоларидан воз кечилганлигини эълон қилган программаси социалистик демократияни ривожлантиришга ҳамда тўла тенг ҳуқуқлилик ва давлат суверенитетини ҳурматлаш асосида бошқа социалистик мамлакатлар билан қардошларча ҳамкорликни мустаҳкамлашга қаратилган программадир. Делегациялар, Бирлашган Миллатлар Ташкилотида Венгрияга нисбатан қабул қилинган баъзи қарорлар венгер халқига ёрдам кўрсатиш мақсадини кўзлаган қарорлар бўлмай, балки Мисрга қарши қилинган агрессиядан халқларнинг эътиборини четга тортишга қаратилган қарорлардир, деб ҳисоблайдилар.

II.

Дўстона музокаралар давомида ҳар иккала Делегация ҳозирги вақтда Совет ва Польша давлатлари ўртасида вужудга келган муносабатларнинг ҳамма жиҳатларини муфассал кўриб чиқдилар ва муҳокама қилдилар.

Ҳар иккала Томон Совет Иттифоқи билан бошқа социалистик давлатлар ўртасида дўстлик ва ҳамкорликни ривожлантириш ва янада мустаҳкамлаш асослари тўғрисида Совет ҳукуматининг 1956 йил 30 октябрдаги Декларацияси социалистик мамлакатлар ўртасидаги дўстликни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш учун катта аҳамиятга эгадир, деб ҳисоблайдилар. Ҳар иккала Томон шу Декларацияда ифодаланган принциплар шу масалалар юзасидан Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитетининг VIII пленуми қабул қилган қарорларга ва Польша Ҳукуматининг сиёсатига мувофиқдир, деб ҳисоблайдилар. Музокаралар вақтида Томонлар Совет Иттифоқи ва Польша Халқ Республикаси халқлари ўртасидаги дўстликни янада ривожлантиришга ва мустаҳкамлашга алоҳида эътибор бердилар ва СССР билан Польша Халқ Республикаси ўртасидаги бузилмас иттифоқ ва қардошларча дўстлик тўла тенг ҳуқуқлилик, территориал даҳлсизликни, давлат мустақиллигини ва суверенитетни ҳурматлаш, бир-бирининг ички ишларига аралашмаслик принциплари асосида ривожланиб кенгаяверади ва мустаҳкамланаверади, деб ишонч билдирдилар. Совет-Польша иттифоқидан совет халқи ҳам, поляк халқи ҳам баббаравар манфаатдордирлар, бу иттифоқ совет ва поляк халқлари хавфсизлигининг мустаҳкам гарантиясидир. Бу иттифоқ — Польша Халқ Республикаси мустақиллигини мустаҳкамлашнинг ва Польшанинг Одер ва Нейсседаги чегаралари — тинчлик чегаралари бузилмаслигининг жуда муҳим факторидир.

Томонлар шу нарсага ўзларининг ниҳоят даражада амин эканликларини билдирадиларки, Совет Иттифоқи билан Польша Халқ Республикаси ўртасидаги ҳамкорликнинг юқорида кўрсатиб ўтилган принципларини изчиллик билан амалга ошириш ҳар иккала давлат ўртасидаги иттифоқнинг янада мустаҳкамланишига, социалистик лагерь бирлигининг ва Европада тинчликнинг мустаҳкамланишига ёрдам беради.

III.

Музокаралар вақтида ССР Иттифоқи ҳукуматининг Совет Иттифоқи билан бошқа социалистик мамлакатлар ўртасидаги дўстликни ва ҳамкорликни ривожлантириш ва янада мустаҳкамлаш асослари тўғрисидаги Декларацияси нуқтаи назаридан СССР билан Польша Халқ Республикаси ўртасидаги ўзаро иқтисодий муносабатларга доир масалалар ҳар томонлама кўриб чиқилди. Ҳар иккала Томон тенг ҳуқуқлилик, ўзаро манфаатдорлик ва қардошларча ўзаро ёрдамлашиш асосида ҳар иккала мамлакат ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликни ривожлантиришга ва мустаҳкамлашга ўзларининг қатъий бел боғлаганликларини айтдилар.

Музокаралар вақтида Томонлар ўртасида ўтган йилларда бартараф қилинмай қолган баъзи молиявий расчетлар борлиги аниқланди.

Ҳар иккала Томон бир-бирларининг манфаатларини кўзлаб, 1945 йил 16 августдаги Битим асосида Польшадан СССРга 1946-1953 йилларда етказиб берилган кўмирнинг бутун қимматини тўламоқ учун Совет Иттифоқи томонидан Польшага берилган кредитнинг фойдаланилган суммалари бўйича Польшанинг 1956 йил 1 ноябргача бўлган қарзини узилган деб ҳисоблашга қарор қилдилар. Темир йўлларда юк ташилганлиги бўйича, савдо-сотиққа доир бўлмаган тўловлар ва ҳоказолар бўйича молиявий расчетларни бартараф қилиш тўғрисида ҳам бамаслаҳат бир фикрга келинди.

СССР ҳукумати 1957 йилда Польша Халқ Республикасига 1 миллион 400 минг тонна дон етказиб беришга рози. Мазкур дон кредитга берилади.

Совет ҳукумати Польша Халқ Республикасига ҳар иккала Томон келишиб олган рўйхатга мувофиқ, Совет Иттифоқидан Польшага етказиб берилаётган товарларнинг ҳақини тўламоқ учун 700 миллион сўм миқдорида узоқ муддатли кредит беришга ҳам рози бўлди.

IV.

Ҳар иккала Томон совет қўшинлари қисмларининг Польша территориясида вақтинча бўлиши билан боғлиқ масалаларни муҳокама қилдилар.

Томонлар шуни қайд қилдиларки, герман милитаризмининг тикланишига қарши Европа давлатларига етарлик гарантиялар берадиган бамаслаҳат қарорга келишга шу вақтгача муваффақ бўлингани йўқ. Реваншчи кучларнинг Европа давлатлари ўртасидаги мавжуд чегараларнинг тўғрилигини ва, аввало, Польшанинг белгиланган ва мавжуд ғарб чегараси тўғрилигини муттасил инкор қилиб келаётганликлари ҳам Европадаги муносабатларни нормаллаштиришни қийинлаштираётган муҳим сабабдир.

Ҳар иккала Томон шундай хулосага келдиларки, ҳақиқат ҳолнинг ўзи, шунингдек мавжуд халқаро аҳвол ҳам шунга олиб келадики, совет қўшинлари қисмларининг Польша территориясида вақтинча туриши ҳозирча мақсадга мувофиқдир, бу нарса совет қўшинларининг халқаро шартномалар ва битимлар асосида Германияда бўлиши зарурлиги билан ҳам боғлангандир.

Шу нарса белгиландики, ҳар иккала Томон халқаро аҳволнинг ривожланиб боришига қараб, совет аскарий қисмларининг Польша территориясида бўлиши, уларнинг сони ва состави масалалари устида маслаҳатлашиб турадилар.

Айни бир вақтда ҳар иккала Томон Польша территориясидаги шу қисмларнинг статусини белгиловчи қуйидаги принципларни эътироф қиладилар:

Совет қўшинларининг Польшада вақтинча туриши Польша давлатининг суверенитетига асло дахл қилиши мумкин эмас ва бу қўшинларнинг Польша Халқ Республикасининг ички ишларига аралашувига олиб келиши мумкин эмас;

Совет қўшинларининг қаерларга жойлаштирилиши ва сони ҳар иккала Томоннинг махсус битимлари билан белгиланади;

Совет қўшинлари қисмларининг ўзлари жойлаштирилган ердан бошқа жойга кўчирилишлари учун Польша Халқ Республикаси Ҳукуматининг ёки бошқа компетентли поляк ҳокимият органларининг розилиги талаб қилинади;

Польша Халқ Республикаси территориясида жойлаштирилган совет аскарий қисмлари ва уларнинг шахсий состави оилалари билан бирликда Польша қонунлари буюрган нарсаларни ҳурматлашга ва риоя қилишга мажбурдирлар. Польшадаги совет аскарий қисмларининг ходимларига нисбатан Польша ва Совет юрисдикциясини қўлланиш чегаралари махсус битим билан белгиланади;

Совет қўшинларининг Польша Халқ Республикаси территорияси орқали транзит тариқасида ўтиш тартиби ҳамда бир жойдан иккинчи жойга кўчиш йўллари, муддатлари ҳар иккала Томоннинг муайян битимлари билан белгиланади.

Совет қўшинларининг Польша территориясида муваққат туришлари давридаги уларнинг ҳуқуқий статусини белгилаб берувчи тегишли битимлар яқин вақт ичида тузилади.

V

Польша — Совет дўстлигини янада мустаҳкамлашга интилиб, Делегациялар Совет Иттифоқининг тегишли органлари томонидан Польшада оилалари бўлган полякларнинг репатриация қилинишига, шунингдек 1945 йилдаги Совет — Польша битимлари асосида ўзларига боғлиқ бўлмаган сабабларга кўра, репатриация қилиниш ҳуқуқидан фойдаланолмай қолган кишиларнинг Польшага қайтарилишига ёрдам берилмоғи учун асос қилиб олинадиган принциплар тўғрисида бамаслаҳат бир фикрга келдилар. Совет Делегацияси айтдики, қамоқ жойларда турган шахсларни муддатидан олдин озод қилиш ва репатриация қилиш тўғрисидаги, ёки Польша органлари қўлига топшириш тўғрисидаги таклиф СССР Олий Совети Президиумига кўриб чиқиш учун тақдим этилади. Томонлар шу нарсага шартлашиб олдиларки, репатриация муддатларини ва тартибини келишиб олмоқ учун ҳар иккала Томон компетентли органларининг вакиллари яқин вақт ичида бир-бирлари билан учрашадилар.

Музокаралар давомида кейинги йилларда СССР билан Польша Халқ Республикаси ўртасида маданий ҳамкорлик муваффақиятли равишда ривожланганлиги қайд қилинди. СССР билан Польша Халқ Республикаси ўртасида маданий ҳамкорлик қилиш тўғрисида 1956 йил 30 июнда Варшавада битим имзоланди. Бу битим фан, маданият ва санъат соҳасида Совет — Польша алоқаларини янада ҳар томонлама ривожлантиришни кўзда тутади. Совет Иттифоқи билан Польша Халқ Республикаси ўртасида яқиндан маданий ҳамкорлик қилиниши бундан буён ҳам совет ва поляк халқлари ўртасидаги самимий, қардошларча дўстликнинг мустаҳкамланишига самарали ёрдам беради.

Ҳар иккала Томон Совет Иттифоқи ва Польша Халқ Республикаси турмушининг сиёсий, иқтисодий ва бошқа соҳаларида қилинаётган ва амалга оширилаётган тадбирлар тўғрисида, социалистик қурилишдаги ҳар иккала Томоннинг муваффақиятлари тўғрисида ўз халқларига тегишли равишда маълумот бериб турмоқ учун бутун куч ва ғайратларини сарфлайдилар, бу эса Совет — Польша дўстлигини ҳамда ҳамжиҳатлигини янада кучайтиришга хизмат қилади.

КПСС Марказий Комитетининг ва Совет Иттифоқи Ҳукуматининг Делегацияси ҳамда Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитетининг ва Польша Халқ Республикаси ҳукуматининг Делегацияси музокаралар вақтида бўлиб ўтган кенг ва ошкора фикр олишувлар СССР билан Польша Халқ Республикаси ўртасидаги, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Польша Бирлашган Ишчи партияси ўртасидаги дўстона муносабатларни ҳар иккала мамлакат халқларининг бахт-саодати йўлида янада ривожлантиришга ёрдам беради ҳамда бутун дунёда тинчликни ва хавфсизликни мустаҳкамлаш манфаатларига хизмат қилади, деб қаттиқ ишонч билдирадилар.

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи Секретари
Н. С. ХРУШЧЕВ

СССР Министрлар Советининг Раиси **Н. А. БУЛГАНИН**

Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари
Владислав ГОМУЛКА

Польша Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси
Юзеф ЦИРАНКЕВИЧ.

Москва, 1956 йил 18 ноябрь.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пахта тайёрлаш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини бажарганликлари учун қуйидагилар область **Ҳурмат тахтасига** ёзиладилар:

№№	Звено, бригада ва совхозларнинг бўлимлари	Звено, бригада ва бўлим бошлиқларининг исми, фамилияси	Социалистик мажбуриятнинг бажарилиши (гектаридан центнер ҳисобида)	Қўшимча олган мажбурияти
	ЎРТА ЧИРЧИҚ РАЙОНИ			
1.	«Ленин йўли» колхозининг бригадаси	Қўшимов Дўстбой	38,2	4,5
2.	«Ленин йўли» колхозининг звеноси	Изнаев Заҳадин	31,3	3,0
3.	«Ленин йўли» колхозининг звеноси	Аббосов Хулис	33,4	5
4.	«Ленин йўли» колхозининг звеноси	Аширов Музаффар	33,8	3
5.	«Ленин йўли» колхозининг звеноси	Давлатова Омонгул	31,3	3
	СИРДАРЁ РАЙОНИ			
1.	Сталин номли колхознинг бригадаси	Ҳожиев Жўра	38,5	12
2.	Сталин номли колхознинг бригадаси	Пиримқулов Эргаш	33	10
3.	Сталин номли колхознинг звеноси	Сафаров Анорбой	38,5	12
4.	«Ленинобод» колхозининг бригадаси	Кучиев Қаржав	28	6
5	«Ленинобод» колхозининг бригадаси	Дўсматова Отика	26	2
6.	Охунбобоев номли колхознинг бригадаси	Бухоров Шариф	36,5	3
	ОРЖОНИКИДЗЕ РАЙОНИ			
1.	Сталин номли колхознинг бригадаси	Норматова Ўғил	38	4
2.	Сталин номли колхознинг бригадаси	Алибеков Қобил	38,5	4
3.	Сталин номли колхознинг бригадаси	Юсуфжонов Баҳром	39	3
4.	Киров номли колхознинг бригадаси	Йўлдошева Мубор	40	5
5.	Киров номли колхознинг бригадаси	Усмонов Йўлдош	40	6
6.	Киров номли колхознинг звеноси	Мирзаев Сотди	40,2	5
7.	Киров номли колхознинг звеноси	Эшонқулов Йўлдош	44,5	5
	ГУЛИСТОН РАЙОНИ			
1.	Фрунзе номли колхознинг бригадаси	Раҳмонқулов Бердиқул	32,7	6
2.	Фрунзе номли колхознинг бригадаси	Эшонқулов Жаббор	28,5	6
3.	Фрунзе номли колхознинг звеноси	Эргашев Темирбой	31,1	10
4.	Молотов номли колхознинг звеноси	Хусанбоев Имон	34,0	5
5.	Крупская номли колхознинг бригадаси	Отақулов Ортиқбой	40,1	10
	ВЕРХНЕ-ВОЛИНСК РАЙОНИ			
1.	Куйбишев номли колхознинг бригадаси	Исаев Серкабой	35	5
2.	Куйбишев номли колхознинг бригадаси	Мўминов Қўлдош	30	5
3.	К. Маркс номли колхознинг бригадаси	Муқимов Алишбой	39,5	5
4.	Куйбишев номли колхознинг звеноси	Умаров Мелибой	32	5

Область районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1956 йил 19 ноябргача бўлган МАЪЛУМОТ

(Мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан
Бўстонлиқ	**0,60**	**111,04**	Верхне-волинск	0,26	95,92
Оржоникидзе	**0,35**	**109,17**	Калинин	0,57	93,51
Пискент	**0,53**	**108,83**	Оҳангарон	0,23	91,93
Юқори Чирчиқ	**0,61**	**108,04**	Қуйи Чирчиқ	0,82	91,52
Ўртасарой	**0,33**	**104,02**	Янгийўл	0,38	90,85
Сирдарё	**0,35**	**102,14**	Чиноз	0,33	90,84
Мирзачўл	0,39	99,67	Бекобод	0,63	90,24
Октябрь	0,44	98,26	Оққўрғон	0,44	90,09
Бўка	0,42	97,97	Боёвут	0,34	87,11
Гулистон	0,34	97,17	Ўрта Чирчиқ	0,91	86,72

Область совхозларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1956 йил 19 ноябргача бўлган МАЪЛУМОТ

(Мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида)

Совхозлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Совхозлар	Бир кунда	Мавсум бошидан
«Малик»	**0,10**	**100,31**	1-«Далварзин»	0,40	77,80
6-«Кўкорол»	0,13	91,79	4-«Вревский»	0,35	77,54
«ЎзССР беш йиллиги»	0,82	91,52	4-«Боёвут»	0,28	77,46
2-«Далварзин»	0,94	89,93	«Дружба»	—	60,76
3-«Боёвут»	0,36	88,60	1-«Фарҳод»	0,19	58,93
1-«Боёвут»	0,44	84,73	Булганин номли	0,20	58,18
«Оққўрғон»	0,45	82,60	Бушуев номли	0,52	57,08

Каховка ГЭСи қўшимча суратда юз миллион киловатт-соат электр қуввати ишлаб чиқарди

НОВАЯ КАХОВКА, 17 ноябрь. (ТАСС). Каховка ГЭСи йиллик планини муддатидан икки ойдан ҳам кўпроқ илгари бажарди.

Кеча ГЭС бошқармаси марказий ичитидаги вахта журналига—программадан ташқари юз миллион киловат-соат электр қуввати ишлаб чиқарилди, деб ёзилди.

Гидроагрегатлардан тўғри фойдаланиш, механизмларга, приборларга яхши қараш учун ҳамда электр қувватининг таннархини камайтириш учун олиб борилаётган мусобақада ёш инженерлардан Вашчинский ва Ховко бошлиқ вахта сменалари олдинда бормоқдалар.

Биринчи илмий-техника конференцияси

18 ноябрда Тошкентда саноат ва транспорт корхоналарида, шунингдек қурилиш ташкилотларида меҳнат унумдорлигини янада ошириш масалаларига бағишланган биринчи шаҳар илмий-техника конференцияси очилди.

Саноатда техника прогрессига ёрдамлашиш шаҳар комитетининг раиси, Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари П. М. Сазонов конференцияни очди. Шундан сўнг Ўзбекистон машинасозлари илмий-техника жамиятининг раиси, техника фанлари доктори, профессор Г. А. Кошевниковнинг «Машинасозликда меҳнат унумдорлигини ошириш йўллари» ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги қурилиш ва архитектура Давлат Комитетининг раиси А. В. Бобохоновнинг «Қурилишда меҳнат унумдорлигини ошириш йўллари», деган докладлари, шунингдек Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Х. Ф. Фозиловнинг «Ишлаб чиқаришни автоматлаштириш илмий проблемалари юзасидан СССР Фанлар академияси сессиясининг иш якунлари» ҳақидаги ахбороти тингланди.

Конференция бир неча кун давом этади. (ЎзТАГ).

Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети ва Польша Халқ Республикаси Ҳукуматининг делегацияси шарафига Кремлда қабул маросими

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Н. С. Хрушчев, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин 17 ноябрда Катта Кремль Саройида Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитети ва Польша Халқ Республикаси Ҳукуматининг делегацияси шарафига қабул маросими ўтказдилар.

Қабул маросимида ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари Владислав Гомулка (делегация бошлиғи), ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари — Польша Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси Александр Завадский, Польша Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Юзеф Циранкевич, Иқтисодий планлаштириш Давлат комиссиясининг Раиси Стефан Ендриховский ҳозир бўлдилар.

Қабул маросимида совет томонидан Л. М. Каганович, А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, Г. К. Жуков, Л. И. Брежнев, Е. А. Фурцева, Н. И. Беляев, П. Н. Поспелов ўртоқлар, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари А. П. Заверягин, А. Н. Косигин, В. А. Кучеренко, В. А. Малишев, В. В. Мацкевич, И. Ф. Тевосян, М. В. Хруничев, РСФСР Министрлар Советининг Раиси М. А. Яснов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси Б. Н. Пономарев, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосарлари М. П. Тарасов ва И. С. Кодица, СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг Раиси П. П. Лобанов, СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси В. Т. Лацис, СССР Олий Совети Президиумининг секретари А. Ф. Горкин, СССР Парламент группасининг Раиси О. В. Куусинен, Москва шаҳар Совети ижроия комитетининг Раиси Н. И. Бобровников, СССР министрлари, СССР Олий Советининг депутатлари ва РСФСР Олий Советининг депутатлари, Совет Иттифоқи маршаллари, генераллар ва адмираллар, КПСС Марказий Комитетининг, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг масъул ходимлари, фан ва маданият арбоблари, Москва корхоналари ва муассасаларининг раҳбарлари, ишлаб чиқариш илғорлари ҳозир бўлдилар.

Ҳозир бўлганлар орасида — СССР нинг Польшадаги Элчиси П. К. Пономаренко, Польша Халқ Республикасининг СССР даги Муваққат ишлар вакили Ю. Банак бошчилигида Польша Элчихонасининг вакиллари, Польша делегациясининг ҳамроҳлари — В. Тромпчинский, Е. Шир, М. Верна, Э. Бартоль ва бошқа ўртоқлар, шунингдек чет мамлакатлар Элчихоналарининг бошлиқлари бор эди.

Халқ вакиллари Умумхитой мажлисининг СССР да меҳмон бўлиб турган ўртоқ Пин Чжэн бошчилигидаги делегацияси ҳам қабул маросимига келди.

Қабул вақтида КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Н. С. Хрушчев Польша делегацияси аъзоларига қарата нутқ сўзлади.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев нутқи

Қадрдон ўртоқлар! Дўстлар!

Қадрдон ўртоқ Гомулка!

Поляк ва совет делегацияларининг муваффақият билан тамомланаётган музокаралари энг дўстона ва жуда самарали бўлди. Бу музокаралар иккала мамлакатимиз учун, партияларимиз учун ниҳоятда муҳим бўлган масалаларни муҳокама қилишга қарор берган дўстларнинг, чин маъноси билан, самарали учрашуви бўлди. Биз тенг ҳуқуқлилик, суверенитет ва миллий мустақилликни ўзаро ҳурмат қилишдан иборат ленинча принципларга амал қилиб, дўстлигимизни ва ҳамкорликни бундан буён ҳам ривожлантиришга қатъий аҳд қилганмиз.

Бизнинг халқларимиз ўртасидаги дўстлик бугун ёки кечагина вужудга келган дўстлик эмас. Бизнинг дўстлигимиз мамлакатларимизнинг халқлари учун энг оғир синов йилларида қон билан мустаҳкамланган. Ўтмишда душманларимизга қарши курашда биз кўп жиҳатдан яқин бўлганмиз, биз социализм қурилишида, тинчлик ва халқларнинг бахт-саодати учун курашда бир мақсад билан бирлашганмиз.

Кейинги даврда халқаро миқёсда қандай катта, чинакам жаҳоншумул тарихий ўзгаришлар рўй берганлигини ҳаммангиз яхши биласиз. Польшанинг ва Шарқий Европадаги бошқа бир қанча мамлакатларнинг халқлари эксплуататорлар ҳокимиятини ағдариб ташладилар ва халқ демократик тузумини ўрнатдилар. Улуғ хитой халқи революция қилиб, ғоят катта ғалабаларга эришди. Европа ва Осиёдаги кўп мамлакатлар социализм йўлидан бормоқда.

Социализм кучлари кўпайганлиги, мустамлака ва қарам мамлакатлардаги халқларнинг авж олиб кетган миллий-озодлик кураши империалистларни ниҳоят даражада ғазаблантирмоқда.

Англиянинг, Франциянинг ва уларнинг қўғирчоғи Исроилнинг Мисрга босқинчилик билан қилган ҳужуми мустамлакачиларнинг қўлдан кетган позицияларини қайтариб олиш, қарам мамлакатларнинг халқларини зўравонлик қилиб қўрқитиш ниятида аламзадалик билан қилаётган уринишидир. Аммо империалистларнинг кучсиз мамлакатларни бемалол босиб олишлари мумкин бўлган замонлар ўтиб кетди. Мисрнинг эрксевар халқи агрессорларга уларнинг қилмишларига яраша зарба берди, унинг ажнабий босқинчиларга қарши адолатли кураши эса бутун дунёда қизғин қўллаб-қувватланди.

Ҳозирги вақтда реакциянинг ҳамма кучлари социализм ва демократия кучларига қарши жон-жаҳд билан иш олиб бормоқдалар, фашист шайкалар ишчилар синфининг илғор отрядларига қарши, Франция, Италия ва бошқа мамлакатларнинг коммунистик партияларига қарши қутириб атака қилмоқдалар. Буржуазия фашист элементларнинг ёрдами билан коммунистик партияларни тор-мор қилишга, сўнгра ишчилар синфини, деҳқонларни, меҳнаткашлар оммасини буржуа диктатурасининг темир жилови билан жиловлашга, халқларнинг озодлик иродасини, уларнинг тинчликка, демократия ва социализмга интилишларини дарё-дарё қонга ботиришга уринмоқда. Лекин ишчилар синфи, меҳнаткашлар империалистик реакция кучларининг ҳамма кирдикорларига муносиб ва кескин зарба бермоқдалар.

Буржуазия демократик кучлардан кўп марталар қонли ўч олишни уюштирди, шу йўл билан у коммунизм идеяларини сўндиришга уринди. Буржуазиянинг шундай қутиришларига қарамай, ҳар сафар коммунизм идеялари тобора янги-янги куч билан мустаҳкамланиб келди, миллион-миллион кишиларнинг қалбларига ва онгларига жо бўлди. Ҳозир ҳам худди шундай процесс рўй бермоқда.

Меҳнаткашлар оммаси ўзига реакция ва фашизм қандай хавф-хатар солаётганлигини, тинчликка ва демократик эркинликларга қандай хавф-хатар солаётганлигини кўриб турибди. Шунинг учун бутун дунёда ишчилар синфининг, меҳнаткаш деҳқонларнинг кучлари, интеллигенциянинг прогрессив кучлари кўтарилган реакцион тўлқинга қарши сафарбар қилинмоқда. Коммунистик ва ишчи партиялари ўз сафларини жипслаштирмоқдалар ва реакциянинг кирдикорларига кескин зарба бермоқдалар.

Ҳозирги вақтда капиталистик мамлакатларда Венгрия масаласи деб аталган масала теварагида катта шов-шув кўтарилди. Ички ва халқаро реакция Венгрияда рўй берган хатолардан ва қийинчиликлардан фойдаланиб, Венгрияда халқ демократик тузумини ағдаришга ва у ерда хортичи-фашистик режимни ўрнатишга уринди. Контрреволюцион шайкалар мамлакатда қонли террор бошладилар, ишчилардан, коммунистлардан, жамоат сиёсий арбобларидан, халқ демократик тузуми тарафдорларидан ниҳоятда қаттиқ ўч олдилар.

Мана шундай шароитда ўртоқ Кадар бошчилигидаги Венгрия Революцион Ишчи-Деҳқон ҳукумати совет қўшинлари қўмондонлигига мурожаат қилиб, ёрдам беришга чақирди. Биргаликда кўрилган тадбирлар натижасида Венгрияда контрреволюция тор-мор қилинди. Ҳозир Венгрияда ҳаёт ўз изига тушмоқда ва венгер халқининг ўз йўлидаги ҳамма қийинчиликларни енгиб, халқ демократик тузумини мустаҳкамлаш вазифасини муваффақият билан бажаришига шубҳа йўқ. Венгрияда контрреволюцияга кескин зарба берилганлиги, барча социалистик давлатлар ва бутун прогрессив инсоният Венгриянинг революцион кучларини якдиллик билан қўллаб-қувватлаганликлари ҳақиқий тинчлик, демократия ва социализм учун курашаётган барча кучларнинг халқаро бирдамлигини кўрсатувчи далилдир.

Совет ҳукумати тинчликни мустаҳкамлаш учун, халқаро кескинликни юмшатиш учун тинмай кураш олиб боради. Совет ҳукуматининг курол-яроғларни қисқартириш ва халқаро кескинликни камайтириш масаласидаги бугунги баёноти унинг позициясини яна бир марта тасдиқлайди. Биз бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш учун ҳамма чораларни кўрамиз ва тинч-тотув яшаш сиёсатини изчиллик билан амалга оширамиз.

Ўртоқлар! Дўстлар!

Польша Бирлашган ишчи партияси ўтмишдаги хатоларни ва камчиликларни тузатиш соҳасида бир қанча жиддий тадбирларни амалга оширди, социалистик қурилиш йўлидан янада олға бориш программасини белгилади.

Биз аминмизки, поляк халқи ўзининг синалган йўлбошчиси — Польша Бирлашган ишчи партияси теварагида, ўртоқ Гомулка бошчилигидаги ПБИП Марказий Комитети теварагида, ўз ҳукумати теварагида янада маҳкамроқ жипслашади, ҳамма қийинчиликларни енгиб ўтади ва социализм қурилишида янги катта муваффақиятларга эришади.

Поляк ва совет халқларининг Совет Иттифоқи билан бошқа социалистик давлатлар ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни ривожлантириш ва янада мустаҳкамлаш асослари тўғрисида ССР Иттифоқи ҳукуматининг Декларациясида баён қилинган принциплар негизида ривожланаётган қардошларча, бузилмас дўстлиги учун қадаҳ кўтаришга рухсат этингиз.

Биз халқларимиз ўртасидаги дўстликнинг ўсиб ва мустаҳкамланиб боришига аминмиз. Бунинг учун сизлар ҳамма тадбирларни амалга ошираётганликларингизни кўриб турибмиз ва биз ҳам бу дўстлик иккала халқимизнинг манфаатларини кўзлаб, узлуксиз мустаҳкамланиб бориши учун ҳамма чораларни кўрамиз. Давлатларимизнинг бутунлиги ва хавфсизлиги, Польша Халқ Республикасининг хавфсизлиги кўп жиҳатдан дўстлигимизнинг ўсиб ва ривожланиб боришига боғлиқдир. Герман милитаристлари риванш тўғрисида хаёл қилаётганликлари, Одер-Нейседаги поляк чегараларини қайта кўриб чиқишни хаёл қилаётганликлари маълум. Биз бу риваншистларга кескин зарба беришимиз, герман милитаризмининг поляк халқига қарши, мамлакатларимизнинг халқларига қарши яна қирғин уруш чиқаришига йўл қўймаслигимиз лозим. Биз социализм учун, бутун дунёда тинчлик учун кураш йўлида янада кўпроқ жипслашувимиз лозим.

Яшасин ва яшнасин Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ва Польша Халқ Республикасининг абадий дўстлиги ва қардошларча ҳамкорлиги!

* * *

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг нутқи зўр эътибор билан тингланди ва польшалик меҳмонлар ҳамда залда ҳозир бўлган ҳамма кишилар томонидан гулдурос қарсаклар билан кутиб олинди.

Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Владислав Гомулка жавоб нутқи сўзлади.

Ўртоқ Владислав Гомулка нутқи

Ҳурматли ўртоқлар!

Ҳурматли меҳмонлар!

Қадрдон ўртоқ Хрушчев!

Польша Бирлашган ишчилар партияси Марказий Комитети ва Польша Халқ Республикаси Ҳукумати делегацияси бу улуғ ва бизга қардош мамлакатнинг меҳмондўст пойтахтида бу қадар дўстона ва самимий кутиб олинганлиги учун шу қабул маросимидан фойдаланиб, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси раҳбарлигига ва Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Ҳукуматига ташаккур билдиради.

Совет ҳокимият органларининг ва совет жамоатчилигининг вакиллари билан, бошқа давлатларнинг дипломатик вакиллари билан, шунингдек совет ва чет эл матбуоти вакиллари билан учрашувимизга имконият берилганлигидан мамнун эканлигимизни изҳор қилишни истаймиз.

Биз уч кундан буён Москвада турибмиз. КПСС ва Совет давлати раҳбарлиги вакиллари билан фойдали музокаралар олиб бормоқдамиз. Бизнинг музокараларимиз ўзаро аҳиллик ва чинакам яхши тилаклар руҳидаги дўстона вазиятда ўтмоқда. Бизнинг музокараларимиз иккала томоннинг социалистик тенг ҳуқуқлилиги руҳида ўтмоқда.

Музокараларимизнинг бориши бизнинг томонимиздан қўйилган кўп масалаларнинг ҳаммасини ижобий ҳал этишга совет томони тўла англаш билан қараётганлигини, унинг яхши муносабатда бўлаётганлигини кўрсатади. Бу ҳол музокараларимизнинг иккала томон учун ижобий ва бир-бирларига фойдали натижалар беришига ва бу натижалар халқларимиз ўртасидаги қардошларча дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш ҳамда кучайтиришга қўшган пухта ҳиссамиз бўлишига бизни тўла ишонтиради. Шу билан бирга бу, бутун социалистик давлатлар лагерига, худди шунингдек барча давлатлар ташқи сиёсатига мустаҳкам негиз бўлиши лозим бўлган умум инсоният тинчлик идеясига бундан буён ҳам фойда келтиради.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг бахт-саодати ва гуллаб-яшнаши учун, поляк ва совет халқлари ўртасидаги дўстликнинг ҳамда самарали ҳамкорликнинг янада мустаҳкамланиши учун делегациямиз номидан қадаҳ кўтаришга рухсат этингиз.

Яшасин поляк-совет қардошлик дўстлиги!

* * *

Ўртоқ В. Гомулканинг поляк-совет дўстлиги шарафига айтган табрик сўзларини залдагилар гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

Музокараларда қатнашувчи Совет ва Польша делегацияларининг раҳбарлари — Н. С. Хрушчев ва В. Гомулканинг ҳар иккала халқнинг бузилмас қардошлигига ишонч руҳидаги нутқлари ҳам, қабул маросимининг самимийлиги ҳам социалистик лагерь мамлакатларининг тенг ҳуқуқлилик ва ўзаро ҳурмат асосларида ривожланаётган бирлигининг мустаҳкамланиб бораётганлигини кўрсатувчи ёрқин далил бўлди. (ТАСС)

Польша Халқ Республикаси элчихонасида қабул маросими

Москвада бўлиб ўтган Совет-Польша музокаралари тугаганлиги муносабати билан Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитетининг ва Польша Халқ Республикаси Ҳукуматининг Делегацияси 18 ноябрда Польша Халқ Республикаси Элчихонасида катта қабул маросими ўтказди.

Меҳмонларни Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Владислав Гомулка (делегация бошлиғи), Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари—Польша Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси Александр Завадский, Польша Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Юзеф Циранкевич, Польша Халқ Республикаси иқтисодий планлаштириш Давлат Комиссиясининг Раиси Стефан Ендриховский кутиб олдилар.

Қабул маросимида КПСС Марказий Комитетининг ва Совет Иттифоқи ҳукуматининг Делегацияси — КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Н. С. Хрушчев (Делегация бошлиғи), КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзолари: СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин, СССР Министрлар Совети Раисининг Биринчи ўринбосарлари А. И. Микоян ва М. З. Сабуров; Л. М. Каганович, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, Г. К. Жуков, Л. И. Брежнев, Е. А. Фурцева, Н. М. Шверник, Н. И. Беляев, П. Н. Поспелов ўртоқлар; СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари В. В. Мацкевич ва М. В. Хруничев, РСФСР Министрлар Советининг Раиси М. А. Яснов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси Б. Н. Пономарев, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари М. П. Тарасов, СССР Олий Совети Президиумининг Секретари А. Ф. Горкин, СССРнинг Польшадаги элчиси П. К. Пономаренко, СССР Министрлари, СССР Олий Советининг ва РСФСР Олий Советининг депутатлари, КПСС Марказий Комитетининг, СССР Олий Совети Президиумининг, СССР Министрлар Советининг, СССР Ташқи ишлар министрлигининг масъул ходимлари ҳозир бўлдилар.

Қабул маросимида Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитетининг аъзоси Евгений Шир, Польша Халқ Республикасининг СССРдаги Муваққат ишлар вакили Ю. Банак, Мария Верна, Витольд Тромпчинский, Генрик Котлицкий, Эдвард Бартоль ўртоқлар ва бошқа расмий шахслар қатнашдилар.

Меҳмонлар орасида СССРдаги бир қанча чет эл дипломатик ваколатхоналарининг бошлиқлари ҳам бўлди.

Қабул маросими вақтида Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Владислав Гомулка нутқ сўзлади.

Ўртоқ В. Гомулка нутқи

Азиз ўртоқлар!

Ҳурматли меҳмонлар!

Азиз ўртоқ Хрушчев!

Азиз ўртоқ Ворошилов!

Азиз ўртоқ Булганин!

Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитетининг ва Польша Халқ Республикаси Ҳукуматининг Делегацияси номидан Сизларни бугунги қабул маросимида чин кўнгилдан табриклайман. Совет Иттифоқи Коммунистик Партиясининг ва Ҳукуматининг раҳбарларини, Россия Совет Федератив Социалистик Республикаси ҳокимият органларининг вакилларини, шунингдек пойтахт жамоатчилигининг вакилларини чин кўнгилдан табриклайман.

Чет эл давлатларининг Элчиларини ва Вакилларини ҳамда ёқимли меҳмонларимизнинг ҳаммасини табриклайман.

Мана шу улуғ ва ҳаёт қайнаб турган шаҳарда бўлишимизнинг охирги соатлари ўтиб бормоқда. Биз Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг ва Совет Ҳукуматининг делегацияси билан бирликда меҳнат билан тўла тўрт кунни ўтказдик. Шу кунлар қўшма Декларациянинг бугун имзоланиши билан тугалланади.

Польша делегацияси Варшавадан Москвага йўлга чиққанида ҳар қайсимиз турли ҳисларни бошимиздан кечирдик. Бир томондан, биз Польша билан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстона қардошлик алоқаларини мустаҳкамлашга ва кучайтиришга интилиш руҳи билан чуқур суғорилган эдик. Иккинчи томондан эса, Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитетининг VIII Пленуми натижасида мамлакатимизда рўй берган ўзгаришларни Коммунистик партия ва Совет давлати раҳбарлари тўла равишда ва лозим бўлган даражада баҳолайолурмикинлар, деган шубҳа бизда гоҳо-гоҳо пайдо бўлган эди.

Бугун, умумий музокаралар тамом бўлганидан сўнг, шу нарсани хурсандлик билан айтиш мумкинки, Польша делегацияси томонидан қўйилган масалаларга нисбатан совет делегациясининг тутган позицияси бизнинг шубҳаларимизни исботламади.

Биргаликда олиб борган музокараларимизнинг ва учрашувларнинг бориши ҳамда Декларацияда ўз ифодасини топган бу музокаралар ва учрашувларнинг натижалари Польша билан Совет Иттифоқи ўртасидаги, шунингдек Польша Бирлашган Ишчи партияси билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўртасидаги муносабатлар практикасида рўй берган тубли бурилишнинг ифодасидир.

Шахсга сиғиниш деб қисқа шаклда ном берилган бузилишлар ва хатолардан пайдо бўлган соялар давлатларимиз ўртасидаги ва партияларимиз ўртасидаги қардошлик муносабатларини ўттан даврда хиралаштириб келган эди. Бу бузилишлар ва хатолар Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XX съезди томонидан эътироф қилинди ва қораланди, сўнгра эса Совет ҳукуматининг партиялар ва социалистик давлатлар ўртасидаги муносабатлар тўғрисида шу йил 30 октябрда чиқарган Декларацияси XX съезд позицияларини янада ривожлантириб берди.

Бугун менга шу нарсани бутун куч билаб уқтириб ўтишга ижозат берингизки, Совет ҳукуматининг 1956 йил 30 октябрдаги Декларацияси қуруқ сўз эмас, балки Польша билан Совет Иттифоқи ўртасида ҳамда Польша Бирлашган Ишчи партияси билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўртасида тўла тенг ҳуқуқлиликнинг социалистик принциплари асосида ҳозирги вақтда ўрнатилган муносабатларнинг амалда ўз ифодасини топган жонли мазмун эканлигини совет томони билан ўтказилган музокараларимизнинг бориши ва натижалари тўла равишда таъкидламоқда.

Мен иккинчи фактни ҳам уқтириб ўтмоқчиман. Бу факт исботлайдики, Совет Иттифоқи ҳукумати ва Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг раҳбарлиги ўтмишнинг ёмон жиҳатларига фақат сўздагина танқидий кўз билан қараётгани йўқ. Музокараларимизнинг жуда муҳим фактори шу бўлдики, ҳар икки мамлакат ўртасидаги тенг ҳуқуқли савдо-молия оборотларидан келиб чиқадиган ва Польшага тегишли бўлган манфаатларни Совет Иттифоқи тўла равишда қондирди.

Бу факт, ҳозирги вақтда қийин иқтисодий аҳволда қолган халқ Польшасига Совет Иттифоқининг чинакам қардошлик ва социалистик муносабатини кўрсатувчи далилдир. Поляк халқи, даставвал поляк ишчилар синфи бунга лозим равишда баҳо беради.

Польша делегацияси томонидан қўйилган бошқа масалаларнинг муваффақиятли ҳал қилинганлиги ҳам поляк халқида Совет Иттифоқи халқларига бўлган самимий дўстлик ҳисларининг мустаҳкамланишига, ҳар иккала мамлакатимизни бирлаштирувчи иттифоқнинг мустаҳкамланишига ёрдам беради.

Буни ҳозирги халқаро аҳвол алоҳида талаб қиладики, бизнинг Қўшма Декларациямизда бунга баҳо берилиб ўтди.

Поляк халқи билан Совет Иттифоқининг қардош халқлари ўртасидаги дўстона ва самарали ҳамкорлик учун қадаҳ кўтаришга ижозат берингиз.

Яшасин Польша-Совет дўстлиги!

Яшасин барча халқлар ўртасида тинчлик ва дўстлик!

* * *

Сўнгра КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрушчев йиғилганларга қарата нутқ сўзлади.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев нутқи

Азиз ўртоқ Гомулка!

Азиз ўртоқ Завадский!

Азиз ўртоқ Циранкевич!

Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитетининг ва Польша Халқ Республикаси ҳукуматининг делегацияси билан келган азиз ўртоқлар ва дўстлар, шунингдек бу ерда бўлган ҳамма меҳмонлар!

Аввало Совет ва Польша делегациялари биргаликда олиб борган ишларнинг натижаларидан мамнун бўлганлигимизни изҳор қилишга ижозат берингиз. Музокараларимизнинг якунлари тўғрисида ўртоқ Гомулканинг айтган гапларига қўшиламиз.

Партияларимиз ва давлатларимиз ўртасида ўтмишда баъзи бир англашилмовчиликлар ва хатолар бўлганлигини яширмоқчи эмасмиз. Лекин бизлар битта синфий, ғоявий позицияларда турганлигимизни ҳисобга олсак, у ҳолда партияларимиз ва давлатларимиз ўртасида туғиладиган масалаларнинг ҳаммаси қардошларча ҳамжиҳатлик руҳида ҳал қилиниши мумкинлигига ва ҳал қилинаётганлигига шак-шубҳа бўлиши мумкин эмас. Бу ерда ўртоқ Гомулканинг, ўтмишда бўлиб келган англашилмовчиликларга хотима берилди, ҳамкорлигимизни янада яхшиламоқ учун йўл тозаланди деб айтган фикрига тўла равишда қўшиламиз. Биз, большевиклар, улуғ Ленин васиятларига амал қилиб, ноҳақ бўлганлигимизни кўрганимизда хатоларни қатъият билан тузатамиз, лекин ўз ишимизнинг ҳаққоний иш эканлигига амин бўлганимизда сира ён бермаймиз.

Бизнинг партиямиз ўз фаолиятида марксизм-ленинизмнинг, мамлакатлар ўртасидаги муносабатлар тўла тенгҳуқуқлилик, территориал даҳлсизликни, давлат мустақиллигини ва суверенитетни ҳурматлаш, ички ишларга аралашмаслик принциплари негизига қурилиши лозим деган қоидаларига амал қилиб келмоқда.

Турли давлатларнинг тинч-тотув яшаши лозимми деган савол бўлиши мумкин эмас. Тотув яшаш— мавжуд бўлган нарсанинг ўзини эътироф қилишдан иборат бўлган фактдир. Биз капиталистик мамлакатларнинг вакилларига айтаяпмизки, агар хоҳласангиз бизларга меҳмон бўлиб кела беришингиз мумкин, хоҳламасангиз—келмасангиз ҳам бўлади. Бунга биз унча хафа бўлмаймиз. Лекин тотув бўлиб яшашимиз зарур. Ахир, Улуғ Октябрь социалистик революцияси қилинганлиги, Совет Иттифоқи ва социалистик лагерь давлатларининг бутун бир системаси яшаб келаётганлиги сизларга боғлиқ бўлмаган факт-ку. Ижтимоий тараққиёт қонунининг ўзи шунақадир, бу қонун бизнинг фойдамизга ҳаракат қилмоқда. Биз, ленинчилар, шу нарсага аминмизки, бизнинг ижтимоий тузумимиз—социализм оқибат натижада капитализмни енгиб чиқади. Инсоният тарихий тараққиётининг мантиқи шудир.

Социалистик жамият қуриш йўлида талай-талай қийинчиликлар учрайди, агар биз шу қийинчиликлардан қўрққанимизда эди, агар биз шу қийинчиликлар олдида чекинганимизда эди, бизлар ленинчи большевиклар бўлмас эдик. Бизнинг мамлакатимизда янги ижтимоий тузум биринчи бўлиб туғилди, янги муносабатлар қарор топди. Социализм йўлига биринчи бўлиб кирган бизнинг мамлакатимизда янги жамият қуриш тажрибалари бўлмаган эди, дастлабки даврларда социализмни тез ва хатосиз қурадиган ва яхши тайёргарлиги бўлган кадрлар йўқ эди. Ишлаб туриб ўқиб ўрганишга тўғри келган эди. Бизда хатолар оз бўлмади, агар биз ҳозирги тажрибамиз билан янги жамият қуришга эндиликда киришганимизда эди, биз бу янги жамиятни камроқ хатолар ва қурбонлар билан анча муваффақиятли равишда қуриб олган бўлур эдик, буни биз жуда яхши биламиз. Лекин тарих такрорланмайди, шу жиҳатдан қараганда социализм йўлига кирган бошқа мамлакатларнинг аҳволи бизнинг илгариги аҳволимизга қараганда яхшироқдир. Улар ҳозирги мавжуд тажрибадан фойдаланишлари ва кўп хатоларнинг қилинишига йўл қўймасликлари мумкин.

Бизда энди қийинчиликлар қолмади, келажакда қийинчиликлар бўлмайди деб ўйлаш нотўғри бўлур эди. Қийинчиликлар бор ва қийинчиликлар бўлиши мумкин. Лекин биз шуни ҳам яхши биламизки, улуғ йўлимизда учраган қийинчиликларнинг ҳаммасини муқаррар енгиб ўтамиз.

Ўртоқлар! Социализм қураётган халқлар йўлида пайдо бўлаётган қийинчиликлар тўғрисида гапирилганида мен, жумладан, Венгрия тўғрисида сўзлаб ўтмоқчиман. Яқинда Венгрияда халққа қарши контрреволюцион фитна ташкил этилган эди. Контрреволюционерлар кўп жиҳатдан аввалги раҳбарликнинг хатолари сабабли туғилган қийинчиликлардан фойдаланишга уриндилар. Реакционерлар оммани ўзларига эргаштирмоқ учун шу хатолардан фойдаландилар. Венгриядаги халқ демократик тузумнинг ҳамма ғалабалари хавф остида қолган хатарли ҳолат вужудга келди. Венгриянинг Революцион Ишчи-Деҳқон Ҳукумати бизга мурожаат қилиб, ҳаддан ошган контрреволюцияга қарши курашда, социализмнинг Венгриядаги ғалабаларини ҳимоя қилишга ёрдам беришни биздан илтимос қилди, биз ҳам унга шу ёрдамни беришга мажбур бўлдик. Венгриядаги тартибсизликларни ташкил қилганларнинг ҳақиқий мақсадларини венгер халқи тушуниб олишига ишонамиз. Биз шу нарсага астойдил аминмизки, Венгриядаги контрреволюция узил-кесил тор-мор келтирилади, венгер ишчилар синфи ҳам ғалаба тантанасини қилади.

Капиталистик мамлакатларнинг сиёсатчиларидан баъзилари бизга, Варшава шартномасини бекор қилингиз, Варшава шартномасига мувофиқ сизнинг қўшинларингиз турган бошқа мамлакатлардан шу қўшинларни олиб чиқиб кетингиз, ана шунда сиз ўзингизнинг тинчликсеварлигингизни исбот қиласиз, деб айтмоқдалар.

Биз мунақа кишиларга жавобан айтамизки, муҳтарам жаноблар, сизлар ўз қўшинларингизни Ғарбий Германиядан олиб чиқиб кетганингиз ҳамона, бошқа давлатларнинг территорияларидаги ўз ҳарбий ҳаво ва ҳарбий денгиз базаларингизни тугатганингиз ҳамона биз ҳам айни бир вақтда ўз қўшинларимизни Варшава шартномасига мувофиқ турган мамлакатлардан олиб чиқиб кетамиз. Бу қўшинлар ўша жойларда социалистик мамлакатлар ҳукуматларининг бир-бирларига розилик берганликлари сабабли турибди, шунинг учун ҳам бу қўшинларнинг ўша мамлакатларда туриши масаласи Совет Ҳукуматининг 1956 йил 30 октябрдаги Декларациясида эълон қилинган принципларга мувофиқ социалистик мамлакатларнинг ҳукуматлари томонидан ҳал қилинади.

Буржуа оламининг вакиллари Венгриядаги воқеалар тўғрисида гапирганларида, «совет агрессияси», «бошқа мамлакатларнинг ички ишларига аралашиш» деган ва шу каби ҳар хил мудҳиш сўзларни ишлатадилар. Лекин мустамлакачиларнинг Мисрга қарши қилган агрессияси тўғрисида гап борганида, уларнинг даъвосича, бу уруш эмас, балки шу мамлакатда тартиб ўрнатиш мақсадида ўтказилаётган зарарсиз «полиция тадбирлари» эмиш. Лекин эндиликда ҳамма «бу тадбирлар»нинг нималигини ва у ерда қанақа «тартиблар» ўрнатилаётганини яққол кўриб турибди. Бу тадбирлар мустамлакачиларнинг яқиндагина мустамлакачилик зулмидан қутилиб чиққан ва суверен мустақил давлат сифатида яшаш ва ривожланишни истаётган Мисрда мустамлакачилик тартибларини ўрнатишга қаратилган тадбирларидир. Бу тадбирлар мустамлакачилик тартибларини қайта тиклаш тадбирларидир.

Лекин мустамлакачилар халқларга ўз айтганларини қилдира оладиган вақтлар ўтиб кетди.

Биз адолатли кураш олиб бораётган Мисрга батамом хайрихоҳмиз.

Баъзан ғарб мамлакатларида «Носир-шунчаки бир полковник, холос» деган гапларни эшитиш мумкин. Носир суверен давлатнинг президенти эканлигини ва у билан шунга яраша муомала қилиш кераклигини унутиб қўядилар. Маълумки, Носир ўз идеологияси жиҳатидан коммунист эмас. Нега биз уни қўллаб-қувватлаётирмиз? Бунинг сабаби шуки, у миллий қаҳрамондир, у суверен Миср давлати территориясига бостириб кирган Англия, Франция ва Исроил қўшинларига қарши миср халқининг адолатли курашига бошчилик қилди.

Сизларга маълумки, биз Англия, Франция ҳукуматларига, шунингдек Мисрга қарши агрессияни бошламоқ учун катта мустамлакачи давлатлар томонидан фойдаланилган Исроил ҳукуматига анча ошкора хатлар юбордик.

Биз Мисрнинг суверенитетини ва мустақиллигини ҳимоя қилишда Мисрнинг адолатли ишини қизғин равишда қўллаб-қувватлаймиз ва биз аминмизки, Миср ўзининг озодлик курашида ғолиб бўлиб чиқади.

Лекин биз реалистлармиз, биз уруш оловини алангалатишни истамаймиз. Аксинча, биз Яқин Шарқда пайдо бўлган уруш ўчоғини ўчиришга бутун воситалар билан интиламиз. Бу масалада бизнинг позициямиз очиқ ва ошкордир. Шу сабабли биз Англия, Франция ва Исроилнинг раҳбарлари бутун вазиятни ҳушёрлик билан тарозига солиб кўрадилар ва ўз қўшинларини Мисрдан олиб чиқиб кетурлар деб ўйлаймиз.

Агрессорларнинг қўшинларини дарҳол Мисрдан олиб чиқиб кетишни талаб қилиш ва бунга эришиш керак. Миср ўз мустақиллигини қаттиқ туриб сақлаб қолади ва Мисрнинг мард халқи тинчлик ҳамда бошқа халқлар билан дўстликни мустаҳкамлаш йўлидан бориб, ўз тарихий тараққиётини давом эттиради. Мен бунга аминман.

Модомики, биз капиталистик давлатлар билан бирга бир планетада яшаётган эканмиз, биз тинч-тотув яшашни ривожлантиришнинг янгидан-янги усулларини ҳамиша қидиришимиз керак. Биз бундай воситаларни қидирмоқдамиз. бизнинг фикримизча, Совет ҳукуматининг қуролсизланиш ва халқаро кескинликни камайтириш масаласи юзасидан эълон қилган баёноти шу иш манфаатларига хизмат қилади.

(ДАВОМИ УЧИНЧИ БЕТДА)

Совет-Польша Қўшма баёнотининг имзоланиши

18 ноябрда Катта Кремль саройида КПСС Марказий Комитети ва Совет Иттифоқи Ҳукумати делегацияси билан Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети ва Польша Халқ Республикаси Ҳукумати делегацияси ўртасида олиб борилган музокаралар муносабати билан Қўшма Баёнот имзоланди.

Баёнотни совет томонидан Делегация Бошлиғи — КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Н. С. Хрушчев ва СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин, Польша томонидан—Делегация Бошлиғи—Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Владислав Гомулка ва ПХР Министрлар Советининг Раиси Юзеф Циранкевич имзоладилар.

Имзолаш вақтида К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, Г. К. Жуков, Л. И. Брежнев, Е. А. Фурцева, Н. М. Шверник, Н. И. Беляев, П. Н. Поспелов ўртоқлар, СССР Госпланининг раиси Н. К. Байбаков, СССР министрлари Б. П. Бешчев, А. Г. Зверев, И. Г. Кабанов, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосарлари А. А. Громико ва Н. С. Патоличев, СССР нинг Польша Халқ Республикасидаги элчиси П. К. Пономаренко, Иқтисодий алоқа ишлари Бош бошқармасининг бошлиғи К. И. Коваль, СССР Ташқи ишлар министрлиги Протокол бўлимининг мудири Ф. Ф. Молочков, СССР Ташқи ишлар министрлиги Матбуот бўлими мудирининг ўринбосари М. А. Харламов ҳозир бўлдилар.

Имзолаш вақтида Польша томонидан ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари—ПХР Давлат Кенгашининг Раиси Александр Завадский, ПХР Иқтисодий планлаштириш Давлат Комиссиясининг Раиси Стефан Ендриховский, шунингдек ПБИП Марказий Комитетининг аъзоси Евгений Шир, Польша Халқ Республикасининг СССР даги Муваққат ишлар вакили Ю. Банак, Мария Верна, Витольд Тромпчинский, Генрик Котлицкий, Эдвард Бартоль ўртоқлар ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар. (ТАСС).

Ўртоқ Н. С. Хрушчев нутқининг охири

(БОШИ ИККИНЧИ БЕТДА)

Капиталистик мамлакатларнинг мухбир жаноблари! Сизлар бизни урушга интилаётир деб жуда кўп ёзасиз. Сизларга шуни айтишим керакки, сизлар баъзан жуда ва жуда мушкул аҳволга тушиб қоласиз. Такрор айтаманки, агар капиталистик мамлакатлар ўз қўшинларини Германиядан олиб чиқиб кетсалар ва бошқаларнинг территорияларидаги ўз ҳарбий ва ҳарбий денгиз базаларини тугатсалар биз ўз қўшинларимизни Германиядан ва бошқа мамлакатлардан олиб чиқиб кетишни бир кун ҳам тўхтатмаймиз. Лекин биз гўл одамлар эмасмиз, биз империалистик доираларнинг феъл-атворини биламиз. Бизга ҳужум қилмоқчи бўлганларни дафъ қилишга тайёр бўлиб туришимиз лозим.

Ўртоқлар, дўстлар! Агар биринчи ва иккинчи жаҳон урушлари ўртасидаги даврда биз билан Польша ва Чехословакия ўртасида бир-бирини ётсираш муносабатлари бўлмасдан, балки дўстона муносабатлар бўлганда эди иккинчи жаҳон урушини бошлаган агрессорларни жиловлаб олиш осонроқ бўлур эди. Эндиликда тарихий ўтмишдан ҳамма хулосаларни чиқариб олайлик. Социалистик мамлакатларнинг дўстлигини мустаҳкамлашимиз зарур.

Социалистик мамлакатларнинг дўстлиги ва ҳамкорлиги мустаҳкамланмоғи ва ривожланмоғи учун социализм қуришда кимнинг тажрибаси яхши — совет тажрибасими, хитой тажрибасими, Польша тажрибаси ёки Болгария тажрибаси яхшими деб бўртдиришнинг кераги йўқ. Агар социализм қуриш тажрибалари тўғрисида гапириладиган бўлса, шуни айтишим керакки, шахсан менга Хитойдаги ўртоқларнинг донишмандлиги жуда ёқади, улар социализм қуриш методлари масаласини ўз мамлакатларининг специфик шароитини ҳисобга олган ҳолда, кўпгина қийинчиликларни енгиб ижодий ва жуда оригинал равишда ҳал қилмоқдалар. Хитой Коммунистик партияси, улуғ хитой халқи ўз мамлакатида социализм қуриш вазифаларини муваффақиятли ҳал қилаётганлигини кўриб қувонмоқдамиз ва фахрланмоқдамиз.

Биз, ленинчилар, Польша бўлса ҳам, Чехословакия бўлса ҳам, Болгария бўлса ҳам, Румыния ёки бошқа мамлакат бўлса ҳам, барибир ҳар қайси мамлакатнинг ўз специфик, миллий ва социал хусусиятлари борлигини, янги жамият барпо қилишда бу хусусиятлар ҳисобга олиниши лозимлигини эътироф қилиб келганмиз ва эътироф қилмоқдамиз. Социализм қуришда кимнинг тажрибаси яхши деган масалада социалистик мамлакатларни эҳтимолки, бир-бири билан тўқнаштириб қўймоқчи бўлганларнинг хафсаласини пир қилиб қўйишим лозим. Бу уриниш беҳудадир! Биз, ленинчилармиз ва бу билан фахрланамиз. Биз интернационалистлар бўлганлигимиз билан фахрланамиз ва интернационализм байроғига бундан буён ҳам содиқ бўлиб қоламиз. Умумий ишимиз учун, социализм учун биргаликда олиб бораётган курашимизда бир-биримизни ҳамиша қўллаб-қувватлаб келдик ва қўллаб-қувватлаймиз.

Социалистик мамлакатлар ўртасида антогонизм йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас, чунки уларни умумий мақсадлар ва манфаатлар бирлаштиради. Ҳеч бир социалистик мамлакат ўз методларини, ўз тажрибаларини бошқа мамлакатларга зўрлаб қабул қилдириш мақсадини кўзламайди. Шунинг учун ҳам ўз тажрибасини бўртдириб кўрсатаётган, ўз формаларини ва методларини кўкка кўтариб мақташга уринаётган киши нотўғри позицияларда турган кишидир. Бундай қилиш марксизм-ленинизм принципларига, социалистик интернационализм принципларига тўғри келмайди. Социализм қуриш тажрибаларидан фойдаланишга савдо дўконидаги товарга қарагандек қараб бўлмайди. Социализм қуриш тажрибаси меъдага теккан реклама воситаси билан зўрлаб сотиш мумкин бўладиган колбаса эмас. Яхши тажрибанинг ҳамиша ўз тарафдорлари ва мухлислари топилади ва бошқа мамлакатлар зўрланмаса ҳам, бу тажрибадан фойдалана берадилар.

Азиз дўстлар, сиз қардош полякларни ишонтириб шуни айтишга ижозат берингизки, биз совет кишилари поляк халқини ҳеч қачон кулфатда қолдирмаймиз ва сизлар ҳам худди шундай қиласизлар деб умидвормиз, шунингдек умумий ишимиз учун курашда ҳамиша бирга бўламиз.

Совет Иттифоқи халқ демократияси мамлакатлари билан дўст бўлишдан ва, жумладан, Польша билан дўст бўлишдан қандайдир иқтисодий манфаатлар чиқариб олаётир деган овозларни баъзан эшитиш мумкин. Бундай деб ўйлаш бутунлай нотўғридир. Агар биз шундай мақсадларни кўзлаганимизда эди, биз бутунлай бошқача сиёсат юргизган бўлар эдик.

Такрор айтаманки, Совет-Польша муносабатларида ўтмишда шахсга сиғиниш даври билан боғланган хатолар бўлди. Лекин буларнинг ҳаммаси ўтмишда қолиб кетди. Бизнинг партиямиз ва давлатимизнинг раҳбарлари ўртоқ Владислав Гомулканинг Польша Бирлашган Ишчи партияси раҳбарлигига келганлигини астойдил ва чин кўнгилдан табрикламоқдалар, шунинг учун ҳам биз Польша Бирлашган Ишчи партиясининг янги раҳбарлигига поляк халқининг бахти-саодати йўлида қилаётган ишларида чин кўнгилдан муваффақиятлар тилаймиз.

Мен социалистик мамлакатлар ўртасидаги дўстлик учун, улар ўртасидаги иттифоқнинг мустаҳкамланиши учун, совет ва поляк халқлари ўртасидаги қардошларча дўстлик ва ҳамкорлик учун қадаҳ кўтараман. Партиямиз ўртасидаги қардошларча дўстлик учун қадаҳ кўтараман!

* * *

Қабул маросимида ҳозир бўлганлар Владислав Гомулка ва Н. С. Хрушчев ўртоқларнинг нутқларини қизғин кутиб олдилар ва гулдурос қарсаклар чалиб неча марталаб бўлиб турдилар.

Қабул маросими қардошларча самимий ўтди ва совет ҳамда поляк халқларининг ўсиб бораётган дўстлигини, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Польша Бирлашган Ишчи партиясининг социалистик лагерь мамлакатлари бирлигини тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамлаш учун биргаликда олиб бораётган курашдаги қарашларида бирлик борлигини кўрсатувчи янги далил бўлди. (ТАСС).

Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитети ва Польша Халқ Республикаси Ҳукумати делегацияси Москвадан жўнаб кетди

Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети ва Польша Халқ Республикаси Ҳукумати делегацияси музокаралар муваффақиятли тамом бўлгандан кейин 18 ноябрь кечқурун махсус поезд билан Москвадан Варшавага жўнаб кетди.

ПБИП Марказий Комитетининг биринчи секретари Владислав Гомулка (делегация бошлиғи), ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари — ПХР Давлат Кенгашининг Раиси Александр Завадский, ПХР Министрлар Советининг Раиси Юзеф Циранкевич, ПХР Иқтисодий планлаштириш Давлат комиссиясининг Раиси Стефан Ендриховский, шунингдек уларнинг ҳамроҳлари ватанга жўнаб кетдилар.

Москвалиқлар поляк меҳмонларни самимият билан кузатиб қолдилар. Польша Халқ Республикаси ва Совет Иттифоқи Давлат байроқлари билан безатилган Белорус вокзалида совет пойтахти меҳнаткашларининг жуда кўп вакиллари ҳозир бўлдилар.

Меҳмонларни Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, А. И. Микоян, М. З. Сабуров, Н. С. Хрушчев, Г. К. Жуков ўртоқлар, РСФСР Министрлар Советининг Раиси М. А. Яснов, СССР Госплани Раиси Н. К. Байбаков, СССР Министрлари ва бошқа кишилар кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида СССРдаги дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари бор эдилар.

Вокзалда фахрий қоровул саф тортиб турди, Польша Халқ Республикаси ва Совет Иттифоқи Давлат гимнлари ижро этилди.

Польша делегациясининг бошлиғи—ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари Владислав Гомулка микрофон олдида нутқ сўзлади.

Ўртоқ В. Гомулка нутқи

Ҳурматли ва қадрдон ўртоқлар ҳамда дўстлар!

Поляк халқининг вакиллари сифатида самимий кутиб олинганлигимиз учун, улуғ мамлакатингизнинг меҳмондўст пойтахтидан жўнаб кетар пайтда мен Польша Бирлашган Ишчи Партияси Марказий Комитети ва Польша ҳукумати делегацияси номидан Москва аҳолисига ва бутун совет халқига самимий миннатдорлик изҳор қилишни истайман.

Биз бу ердан қардошларча ҳамкорлик соҳасида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси раҳбарлиги ва Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Ҳукумати томонидан кўрсатилган янги далилларнинг қимматли тажрибаси билан бойиган ҳолда жўнаб кетмоқдамиз.

Биз бу ҳамкорликнинг натижалари иккала мамлакатимиз учун ҳам, бизнинг умумий ишимиз — Польша билан Совет Иттифоқи ўртасидаги иттифоқ ва қардошликни мустаҳкамлаш иши учун жуда самарали ва фойдали бўлишига ишондик.

Совет кишиларининг бизнинг тинчликсевар халқимизга нисбатан жуда кўп марталаб кўрсатаётган муҳаббат ва дўстликларидан олган унутилмас таассуротларимиз билан Польшага қайтмоқдамиз. Қадрдон ўртоқлар, мен сизларни ишонтириб айтмоқчиманки, Польшада ҳам оддий кишиларнинг қалблари сизнинг мамлакатингизга, улуғ совет халқига нисбатан самимий дўстлик ҳислари билан тўладир ва шунинг учун ҳам бу пойтахтда олиб борган музокараларимизнинг самарали натижалари чинакам хурсандчилик билан кутиб олинишига аминмиз.

Яшасин улуғ совет халқи!

Яшасин поляк халқи билан Совет Иттифоқининг қардош халқлари ўртасидаги мустаҳкам дўстлик!

Ўртоқ В. Гомулканинг нутқи қарсаклар билан қизғин кутиб олинди. Кузатиб қолувчилар поляк дўстлари билан дўстона қўл қисишдилар ва оқ йўл тиладилар.

Совет-Польша чегарасига қадар меҳмонларни СССР Ташқи Ишлар Министрининг Ўринбосари Н. С. Патоличев, Польша Халқ Республикасининг СССРдаги Муваққат Ишлар вакили Ю. Банак ва бошқа расмий кишилар кузатиб борадилар. (ТАСС).

Артиллерия кунининг байрам қилиниши

17 ноябрда Москвада, Совет Армияси Марказий уйида Артиллерия кунига бағишланган тантанали мажлис бўлди.

Театрнинг байрамлардагидек безатилган залига Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг офицерлари, генераллари, адмираллари ва маршаллари, артиллерия саноатининг ходимлари, Москва корхоналарининг ишчи ва хизматчилари, фан ва маданият арбоблари тўпландилар.

Артиллерия маршали С. С. Варенцов кириш нутқи сўзлаб, тантанали мажлисни очди. У, ватан артиллерияси ривожланишининг шонли йўли ҳақида, совет артиллерячи жангчиларининг граждан уруши ва Улуғ Ватан уруши йилларида кўрсатган мислсиз қаҳрамонликлари тўғрисида гапирди.

Пойтахт меҳнаткашлари номидан КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари И. Т. Марченко, Мудофаа саноати министрлиги номидан Н. М. Егоров, Совет Иттифоқининг ёшлари номидан ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари В. И. Залужний совет артиллериячиларини ва мудофаа саноати ходимларини табрикладилар.

Совет Армияси Марказий театрининг коллективи тантанали мажлис қатнашчилари учун ўзининг янги спектаклини — Тудор Мушатескунинг «Титаник-Вальс» комедиясини кўрсатди.

Ленинградда, Бокуда, Вильнюсда ва бошқа шаҳарларда ҳам артиллерия кунига бағишланган тантанали мажлислар бўлиб ўтди. (ТАСС).

* * *

Мамлакатнинг бошқа шаҳарларида ҳам Артиллерия куни кенг нишонланди. Ўзбекистон ССР саноат марказларида ва қишлоқларида халқ сайиллари бўлиб ўтди. Тошкентдаги Округ офицерлар уйида байрамга бағишланган тантанали мажлис бўлди. Бу ерда қаҳрамон артиллериячиларга бағишланган виставка ҳам очилди.

Ленинградда Артиллерия куни тантанали равишда нишонланди. 18 ноябрда артиллерия тарихи музейининг залларини ленинградликлардан 20 мингга яқин киши келиб кўрди.

Киевда 300 дан кўп пропагандист ва агитатор «Большевик» заводи, Сталин номидаги кема ремонт заводи ва бошқа корхоналарнинг цехларида, шунингдек муассасаларда ва ҳарбий қисмларда шонли совет артиллериячиларининг жанговар йўли ҳақида докладлар қилдилар ва лекциялар ўқидилар. Округ Офицерлар уйида гарнизон ҳарбий хизматчиларининг Киев партия, совет ва жамоат ташкилотлари вакиллари билан биргаликда Артиллерия кунига бағишланган тантанали мажлиси бўлди. (ТАСС).

БУЛАР МИРЗАЧЎЛГА БОРАДИЛАР

*

Юрак хитоблари

Баратнинг Совет Армиясидан қайтиб келганига бир йилча бўлди. У шу вақтга қадар Тошкентдаги 743-УНР қурилиш ташкилотида ғишт терувчи бўлиб ишлаётган эди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Министрлар Совети ва Олий Совети Президиумининг Мурожаатини ўқигандан сўнг қувонч билан «Главголодностепстрой» бошқармасига ариза ёзиб келди.

—Мен Ленин шаҳрини бунёдга келтиришда қатнашишни истайман. Касбим—бинокорлик.

— Бизга бинокорлар, айниқса, ғишт терувчи ишчилар ҳозир жуда зарур. Яхши келибсиз. Мана сизга йўлланма, — дейишди бошқармадагилар.

Барат шу куни Мирзачўл йўлланмасини олиб, у ерга жўнаб кетди.

Шу кунларда Барат Сармуқонов сингари юзлаб комсомол-ёшлар ўз аризалари билан бошқарма кадрлар бўлимига мурожаат қилаётирлар. Фақат икки кун ичида 150 га яқин ариза тушди.

«Мен, — дейди ўз аризасида тошкентлик Василий Данилович Братус, — халқ ҳаракатидан четда қолишни ўзимга ор деб биламан. Ангара ва Волга сингари пишқириб оқаётган дарёларни жиловлаётган буюк халқимиз Мирзачўлни ҳам бўйсундиришга қодирдир».

* * * * * *

УСТОЗНИНГ СЎЗИ БИЛАН

Қозон шаҳридаги 10-сон фабрика-завод таълими қурилиш мактаби ўқитувчиси А. С. Игнатьев Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Олий Совети Президиумининг Мурожаати босилган газетани ўқиб бўлгач ўйланиб қолди. Ўзбек ва қозоқ қардошларимиз 300 минг гектар чўл ўрнида пахтазор ва мевазорлар, обод қишлоқ ва кўркам шаҳарлар вужудга келтириш учун отланибди. Мен ҳам ўз шогирдларимни Мирзачўлга олиб борсам хўп яхши иш бўларди-да, деб ўйлади у.

Шу куни шогирдлари ишлаётган бир неча қурилиш участкаларига борди. Уларга ўз фикрини айтди. Ёшларнинг ҳаммаси рози бўлишди. Шундай қилиб 23 ғишт терувчи ва 23 сувоқчи йигит тўпланди. Улар ўз устозлари бошчилигида яқинда Тошкентга, «Главголодностепстрой» бошқармасига келиб, ўз истакларини айтдилар. Бошқарма раҳбарлари бу ватанпарварлардан мамнун бўлиб уларни Мирзачўлга уй-жой биноларини қуриш учун йўлладилар.

Суратда: ўқитувчи **Н. С. Игнатьев** (ўртада) бошчилигида Мирзачўлга кетаётган бир группа бинокор ёшлар.

В. Володин фотоси.

* * *

„Главголодностепстрой“ бошлиғига... ариза

Биз, ака-ука Тошкент тўқимачилик комбинатида ёрдомчи ишчи бўлиб ишлар эдик. Ҳар иккимиз армияда хизмат қилганмиз. У ерда мен ғишт теришни, сувоқ қилиш ва бошқа хил ишларни ўрганиб олганман. Укам Муроднинг дурадгорликдан ҳам хабари бор. Биз ўйлаймизки, ҳозирги кунда қурувчилар Мирзачўл учун айниқса зарурдир.

Шунинг учун биз Мирзачўлга боришга ва у ерда яшаб, меҳнат қилишга қарор қилдик.

Илтимосимизни, албатта, қондирарсиз деган умиддамиз.

Абдулла ва Мурод ЖАЛИЛОВлар.

* * *

Мени Мирзачўлга, халқ қурилиши бошланган ерга, юборишингизни илтимос қиламан. Касбим энергетик. Инженерлик дипломим бор. 1946 йилдан бери «Узбекэнерго»да инженер бўлиб ишлаётирман.

Гапнинг қисқаси, кўп қатори мен ҳам ҳужумга отландим. Оилам ҳам бирга кетишга рози бўлди.

Илтимосимни қондирарсизлар деб,

Қ. УБАЙДУЛЛАЕВ.

Меҳнат фронтига жўнайман

Тошкент жуда гўзал шаҳарлардан биридир. Гапнинг очиғи уни ташлаб, бирор ёққа кетгинг келмайди киши. Эҳтимол бу жойлар ҳам бир замонларда қақроқ чўл ёки «қуш учса қаноти, одам юрса оёғи куядиган» дашту-биёбон бўлгандир.

Инсон қўли — гул, деганлари рост. Мана кўрасиз, ҳадемай бепоён чўлда каттакон азм шаҳар қад кўтаради. У ерда ҳам трамвай, троллейбуслар қатнай бошлайди.

Сўнгги вақтларда партия ва ҳукуматимиз Сибирь ва Олтойда, Узоқ тайга ва Камчатка оролларида азм шаҳарлар барпо этиш, Қозоқ элининг поёнсиз чўлларини олтин бошоқлар унадиган маҳсулдор ерларга айлантириш тўғрисида буюк тарихий қарорлар қабул қилдилар. Бу қарорларнинг кўп қисми аллақачонлар амалга оширилган. Уни меҳнатсевар, пўлат иродали совет халқи амалга оширди...

Партиямиз яқинда яна бир муҳим қарор қабул қилди. Мен Мирзачўл ерларини ўзлаштириш, бу ерни ҳам Тошкент ва мамлакатимиздаги бошқа гўзал шаҳарлар сингари обод ва кўркам қилиш, гиёҳ унмай ётган шўроб ерларни пахта, узум, анор ва анжирлар ҳосил берадиган серунум, оромбахш воҳага айлантириш тўғрисидаги партия ва ҳукумат қарорини назарда тутаётирман.

Қайси куни мен ариза ёзиб, «Главголодностепстрой» бошқармасининг кадрлар бўлимига борган эдим. У ердагилар самимий кутиб олишди. Юмшоқ креслога ўтиркарканман, ҳазиллашиб сўрадим:

— Ўртоқ Алиев, Мирзачўлга ҳам шундай креслолардан юборилганми?

— Мирзачўлда-ку, бунақасидан ҳам юмшоғи бор-а, лекин сиз борадиган жойда ёғоч, цемент, шағал сингари бинокорлик материалларидан бошқа ҳеч нарса йўқ. Ана шулардан тез кунда бинолар қуриб олсак, кресло олиб бориш ҳеч гап эмас... У ёққа борганингиздан кейин «турар-жой йўқ, у йўқ, бу йўқ экан» деб йўлга равона бўлиб қолманг тағин!.. — деди у.

— Бундан ҳам оғир шароитларда ишлаб, суягимиз қотган, ўртоқ Алиев, — жавоб бердим. — Халқимизнинг «бўридан қўрққан ўрмонга бормас» деган ажойиб мақоли бор...

— Сиз шундай дейсиз, Зинаида Тимофеевна, — деди у ва қуйидаги воқиани ҳикоя қилиб берди. — Қайси куни бир йигит «мен партия чақириғига биноан Ангара ГЭС қурилишидан келдим. Энди шу ерда ишламоқчиман» деб ариза кўтариб келди. Мен ундан, сиз Ангарага қачон борган эдингиз, деб сўраганимда, мен у ерда тўрт ярим ой ишладим, деб жавоб берди. Кўринишидан чинакам ватанпарварга ўхшайди. Аслида эса, бориб турган қочоқ! Қаранг-а, тўрт ярим ой бўлганмиш? Мен унинг мана шу қисқа вақт ичида бирор иш қилиб берганига ишонмайман... Биз ҳам уни ишга қабул қилмадик. Бекорорларни нима ҳам қиламиз.

Кадрлар бўлимининг бошлиғи жуда тўғри гапни айтди. Ростда, Мирзачўлни ўзлаштириш учун курашга отланган мардлар ичида бундай «учарлар»нинг, бекорорларнинг бўлмагани яхшироқ. Қайтанга уларсиз ишимиз унади...

Бошқарма биносидан кўнглим баҳордек очилиб чиқди. Чунки менинг Мирзачўлга бориш, у ерда бошланган улуғ меҳнат фронтида иштирок этиш ҳақидаги орзим рўёбга чиқди.

Зинаида ВОЛКОВА,
бинокор инженер.

* * *

„Главголодностепстрой“ бошлиғига... ариза

Мен экскаватор машинистиман. Ҳар қандай маркали экскаваторда ишлайвераман.

Укам интернатда тарбияланаётир. У Тошкентда қолади. Бир ўзимни иш ва ётоқхона билан таъмин этсаларинг бас.

Мен ҳам минглаб ёшлар билан Мирзачўлни ўзлаштириш, у ерда обод шаҳар ва қишлоқлар бунёдга келтириш учун бораман ва бу ишга ўз ҳиссамни қўшаман. Мени Мирзачўлга юборишларингизни сўрайман.

А. АРТЁМОВ.

* * *

Аризамнинг қисқача мазмуни шундан иборатки, мени ўз тенгқурларим қатори Мирзачўлдаги қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш, у ерда олиб бориладиган катта шаҳар қурилишида иштирок этиш учун юборишингизни сўрайман.

Шу вақтга қадар Тошкент шаҳрининг кўпгина артелларида дурадгор бўлиб ишлаб келардим. Бундан ташқари, деразаларга ойна қўйиш, ғишт териш, уй оқлаш каби ҳунарлар ҳам қўлимдан келади. Комсомол аъзосиман.

Мен бораётган жойда, албатта, ҳамма нарса тайёр эмас. Эҳтимол палаткаларда ётишга, очиқ далада овқатланишга тўғри келар. Бироқ, барча қийинчиликларга бардош беришга ҳаракат қиламан.

Г. МЛАДЕНЦЕВ.

Мирзачўлга боринглар

Ўзбекистонда пахта етиштиришни кўпайтириш мақсадида Мирзачўлда ўзлаштириладиган жуда катта ҳажмдаги қўриқ ерларни ҳосилдор колхоз ва совхозларга айлантиришда областимиз меҳнаткашлари зиммасига жуда катта вазифалар юклатилган. Яқин йиллар ичида Мирзачўл партия ва халқнинг азми билан Иттифоқимиздаги энг катта пахтачилик районига айланади. Шунда ўзбек ва қозоқ халқларининг қақраб ётган Мирзачўлни ўзлаштириш тўғрисидаги асрий орзу-истаклари рўёбга чиқади.

Бунинг учун қисқа вақт ичида жуда катта ишлар қилиш керак. Жумладан, Марказий ва Жанубий магистраль каналлар қурилиши, Марказий Мирзачўл коллектори қурилиши, Шимолий Мирзачўл каналини реконструкция қилиш, ҳар томонлама тараққий этган суғориш ва коллектор-дренаж тармоқларини вужудга келтириш лозим. Бу ерларда ярим миллиард кубометрга яқин ҳажмда тупроқ ишлари бажарилиши, кўплаб катта ва кичик гидротехника иншоотлари ҳамда Мирзачўл гидроэлектростанцияси қурилиши планлаштирилган. Мирзачўлнинг Ўзбекистонга қарашли территориясида 23 та пахтачилик совхози, 23 та пахта заводи ва бир қанча пахта тайёрлаш пунктлари, ёғ заводлари ҳамда ўнлаб МТС ва колхозлар бунёдга келтирилади. Юзлаб километр темир йўл ва автомобиль йўллари қурилади. Бир қанча обод посёлкалар ва Ленин номидаги шаҳар қурилади. Мирзачўл ва Жиззах шаҳарлари анча кенгайтирилади.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати Мирзачўлни ўзлаштириш ишига жуда катта аҳамият бериб келмоқдалар. Юқорида айтилган ишларни бажариш учун жуда кўп маблағ ажратилди. Партия ва ҳукумат қарорига биноан мамлакатимизнинг ҳамма шаҳарларидан ишчи кучлари, механизмлар, ускуналар, қурилиш материаллари Мирзачўлга оқиб келмоқда.

Ҳозирги пайтда «Главголодностепстрой» томонидан Мирзачўлда амалга оширилиши керак бўлган қурилиш ва монтаж ишларини бажарувчи 3 та қурилиш-монтаж бошқармаси, республика Шаҳар ва қишлоқ қурилиш министрлиги ҳузурида «Особголодностепстрой» тресты ташкил қилинди. Қурилиш-монтаж бошқармалари асосан сув хўжалиги қурилиши билан шуғулланади.

Шунингдек, Булганин номли, «Дружба» ва «Фарҳод» совхозларида биттадан қурилиш бошқармалари ташкил этилди.

Саноат (ёрдамчи хўжалик) корхоналари ва граждан қурилишини тез ва кенг ҳажмда олиб бориш мақсадида махсус ихтисослаштирилган ва асосий бинокорлик ишларини механизация воситалари билан бажарадиган бошқарма ҳам ташкил қилинди.

Мирзачўлни суғориш ва ўзлаштириш ишига республикамиздаги барча министрликлар ўз йўли билан ҳисса қўшмоқда. Ҳозир бу министрликларнинг деярли ҳаммаси қурилиш ишлари билан банд. Масалан, Автомобиль ва тош йўллар министрлиги, Алоқа министрлиги, «Средазгидроэнергострой», «Средазтрансстрой» трестлари, Қурилиш министрлиги, Ўзбекистон гидрогеология экспедицияси ва бошқаларнинг қурилиш ташкилотлари бинокорлик ишларини жадал олиб бормоқдалар.

Мирзачўлнинг ўзлаштириладиган ҳамма жойларида сув хўжалиги қурилишидан ташқари уй-жой ва йўл қурилиши ҳам тобора кенг қулоч ёймоқда. «Главголодностепстрой» Киров номли магистраль каналнинг Боёвут массивидаги қисмини, Марказий Мирзачўл коллекторини реконструкция қилмоқда. Бу участкаларда ишлаётган ва энди келиб ишлайдиганлар учун уй-жойлар ҳам қурилмоқда. Шу билан бирга қурилиш ва монтаж ишлари учун зарур бўладиган запас қисмларни ва шу каби нарсаларни ишлаб чиқарувчи ёрдамчи хўжалик корхоналари қурилиши ҳам бошлаб юборилди. «Особголодностепстрой» тресты 80 та бир ва икки квартирали типовой уй-жой биноларини қуришни тугалламоқда.

Бўлажак Жанубий Мирзачўл канали трассаси бўйлаб Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлиги 30 километр узунликдаги биринчи навбат тош йўл қурилишини тугатай деб қолди.

Республика алоқа министрлиги Булганин номли, «Дружба» ва «Фарҳод» совхозларида телефон линиялари ўтказди ва алоқа ўрнатди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Мирзачўлни суғориш ва ўзлаштириш тўғрисидаги тарихий қарори чиққанидан бери анчагина ишлар қилинди. Лекин бу—бажарилиши керак бўлган ишларнинг бошланиши, холос. Бу бошланган ишни тез суръатлар билан тамомлашга куч етишмаётир. Шунинг учун ҳам Ўзбекистон КП Марказий Комитети, республика Министрлар Совети ва Олий Совети Президиуми республикадаги барча меҳнаткашларга, совет ёшларига мурожаат қилиб, уларни Мирзачўлни ўзлаштиришда бевосита иштирок этишга чақирди.

Партия ва ҳукуматимизнинг бу Мурожаати меҳнатсевар совет кишилари томонидан мамнуният билан кутиб олинди. Мутахассис инженер ва техниклар, сув хўжалиги, фан ва маданият ходимлари, кўпсонли ишчилар бу чақириққа жавобан чўлни обод қилишга биз борамиз деб отилиб чиқмоқдалар. Бизнинг бошқармага ҳар куни юзлаб ватанпарвар Мирзачўлга юборишни сўраб ариза билан келмоқда. Ҳозирнинг ўзида Мирзачўлда ўзлаштирилаётган ерларга турли касбга эга бўлган бир ярим мингга яқин мутахассис юборилди. Буларнинг кўпи экскаватор машинистлари, бульдозерчилар, скреперчилар, шоферлар ва бинокорлардир.

Ноябрь ойининг охирларидан Мирзачўлга экскаватор, бульдозер ва автомашиналар, юк ортувчи ва бошқа хил қудратли механизмлар кела бошлайди. Уларни бошқариш учун жуда кўп механизатор кадрлар керак. Ҳурматли механизаторлар бу машиналарни бошқаришга чиқинглар!

Ҳозирги пайтда бизга кўплаб механизаторлар, бинокорлар — дурадгор ва ғишт терувчилар, сувоқчи ва бетончилар, арматурачи ва буёқчилар зарур. Улар Мирзачўлга келадиган кўп сонли бошқа ишчи ва мутахассислар учун уй-жой бинолари қурадилар. Бу бинолар қанчалик тез қурилса, бошқа ишлар шунчалик тез битади.

Мирзачўлни ўзлаштириш умумхалқ ишига айланмоқда. Бу шарафли ишда минглаб азамат ватанпарварлар қаҳрамонона меҳнат намуналарини кўрсатиб, ўз номларини тарих саҳифасида қолдирадилар. Бунга ҳеч шубҳа йўқ.

И. АЛИЕВ,
«Главголодностепстрой» бошқармаси кадрлар бўлимининг бошлиғи.

КИНО. Ажойиб фильм

Баъзи кинофильмлар борки, уларни томоша қилаётиб қачон тамом бўлар экан деб ўтирасан. Айримларини эса томоша қилиб, кинотеатрдан ташқарига чиққач, нима кўрганингни унутиб юборасан. Бироқ шундай кинофильмлар ҳам борки, уларни кўрганингда ҳақиқатан ҳам ҳаяжонланасан, фильм воқиалари тўғрисида ўйлашга мажбур бўласан. «Мосфильм» 1956 йилда ишлаб чиқарган «Фарзанд туғилди» фильми ҳам ана шундай ҳаяжонлантирувчи, кишини ўйлашга мажбур этувчи бадиий фильмлардан биридир.

Фильм ўзининг тематик актуаллиги, ўткирлиги билан, яъни оддий совет кишисига бўлган муносабат темасини очиб бериш билан томошабинларда кучли таъсир қолдиради. Фильм авторлари (Л. Агранович сценарийси, В. Ординский постановкаси) «киши ўз ҳолига ташлаб қўйилиши мумкин эмас» деган ғояни илгари сурадилар. У ёки бу киши ижтимоий ёки хизмат вазифаларини ўташда ҳаётда ўзи билан бирга яшаётган ва ишлаётган кишига нисбатан бўлган муносабати процессида ахлоқий жиноятларга йўл қўйиши ҳам мумкин...

Ўн йиллик мактабни тугатиб, ўқиш учун Москвага келган Надя Смирнова (артист О. Бган) институтга киришни орзу қилади. Бироқ у биринчи кириш имтиҳонини топширолмайди. Нима қилиш керак? У ўзи туғилиб ўсган кичкина шаҳарчага, доимо жанжал ва уришлар бўлиб турадиган холасининг уйига қайтиб борсинми? Ўзининг мағлубиятга учраганини эътироф этсинми?

Мағрур, худбин Надя ўз-ўзига: «Йўқ, ҳеч ҳам қайтиб бормайман!» дейди. У ўз келажагига тўла ишонади, вақтинчалик муваффақиятсизлик уни руҳан туширмайди.

Надя Москва кўчаларидан бирида кетаётганида тўсатдан Виталий деган йигит (артист В. Андреев) билан учрашиб қолади. Йигитнинг ташқи кўриниши, ўзини ўқимишли қилиб кўрсатиши қизнинг муҳаббатини қозонишга сазовор бўлади. Йигит ўзининг сўзамоллиги, мулойимлиги билан қизга ёқиб қолади...

Надя ҳомиладор бўлиб, ой-куни яқинлашиб қолганда Виталий ундан оборт қилдиришни қатъий талаб қилади. Надя шундан кейин ўзининг чуқур хатога йўл қўйганлигини тушунади. Надя Смирнова мустаҳкам иродали киши. У иккиланишга, мужмалликка йўл қўяолмайди. Надя Виталий билан ажралишга қатъий қарор қилади. Бироқ унинг турмушида юз берган икки зарба унинг ҳаётига таъсир этмасдан қола олмас эди. Надя ўзи билан ўзи ўралишиб қолади.

Надянинг одамларга бефарқ қараши бир неча тўқнашувлар, айниқса автобус паркининг шофери Страшнов (артист Г. Абрикосов) билан бўлган муносабатларида яққол кўринади. Страшнов порахўр кишидир. У Надя билан бир автобусда ишласа ҳам таъмагирлик қилади. Надя Страшнов билан бўлган муносабатларда унинг инсоний қиёфасини йўқотганлигини чуқур англаб етади. Бу эса уни одамларга бефарқ қараш каби нотўғри хулосалар чиқаришига олиб келади. Надя ўзи билан ўралишиб қолиб, ҳаётини боласи тарбиясига бағишлайди. У тўғри йўлга тушиб олиш учун, шахсий бахтини яратиш учун бошқа имкониятлар борлигини кўра олмайди.

Фильм авторлари мураккаб ҳаётий конфликтни енгил-елпи, юзаки эмас, балки чуқур, реалистик планда очиб беришга ҳаракат қилганлар.

Надя катта коллектив ичида ўзини ёлғиз ҳис этади. У билан ҳеч кимнинг иши бўлмайди. Автобус паркининг директори ишлаб чиқариш масалалари билан шуғулланади, комсомол ташкилотининг секретари эса ўзини «сайлаб қўйгани» учунгина зиммасидаги вазифасини бажаради. Кондуктор Симагина Надяга ачинади. Ҳатто Страшнов Надя тўғрисида «Енгил табиатли қиз» деб айтишига қарамасдан у, Надяга ёрдам қўлини чўзади.

Надянинг Глеб билан танишиши уни кўнгилсиз воқиалардан халос этади. Глебнинг соф муҳаббати уни асли ҳолига қайтаради, унинг одамлар тўғрисидаги нотўғри тасаввурини пучга чиқаради, турмушга нисбатан бошқача кўз билан қарашга мажбур этади. У ана шундан кейин ўзини онадан янги туғилган кишидек ҳис этади. Фильмнинг номи ҳам ана шунга асосланган.

Фильм ҳақиқатан ҳам кишини ҳаяжонлантиради. Фильм воқиалари ҳаётий бўлиб, томошабин хотирасида узоқ сақланиб қолади ва уларга чинакам эстетик завқ бағишлайди. Машина ғизиллаб кетаётган вақтда Виталийнинг Надяни бир четга тортиши ва автобус остановкасида Глебнинг Надяни туртиб юбориш эпизодлари жуда жонли чиққан. Бу ўринларда Надяда Виталий яхши йигит деган фикр туғилади. Амалда эса бунинг акси. Фильмнинг дастлабки кадрларида Глеб билан Надянинг ёмғирдан қочиб, телефон будкасига яширинишии эпизодлари ҳам характерлидир. Надянинг Виталий квартирасида яшаб турган номаълум қиз билан телефонда гаплашиш эпизоди жуда ёрқиндир.

— Виталий қаерда, айтиб берсангиз? — сўрайди қиз.

— Билмайман.

— Кечирасиз, телефонда гапираётган ким?

— Билмайман... — дейди Надя бошини қуйи солиб.

Ҳақиқатан ҳам у қиз ким? Лақма, ота-онасининг маблағи ҳисобига яшаб, уларнинг қаноти остида кун кўраётган Виталийнинг уйига келаётган бу қиз ким?

Фильм кадрлари ихчам ва ифодалидир. Шу билан бирга актерлар ансамблини ҳам қайд қилиб ўтиш лозим. Асосий ролларни ижро этувчи артистлар, шу жумладан эпизодик ролларни ижро этувчи артистлар ҳам ўзларига топширилган ролларни моҳирлик билан ижро этганлар. Ёш артистка О. Бган асосий ролни ижро этишда катта муваффақиятга эришган. У ижро этган Надя роли мағрур ва соф қиз образига кишини тўла ишонтира олади. Артист В. Гусев томонидан ижро этилган Глеб роли ҳам ишонарли чиққан. Артист ўз қаҳрамонини хотиржам, камтар киши сифатида талқин этади. Елизавета Дмитриевна образини яратган Н. Серебрянникова илтифотли, олижаноб кампир образини яратган. Шунингдек Сима (артист Н. Дорошина) образи ҳам анча жонли, ишонарли талқин этилган.

«Фарзанд туғилди» кинофильми атрофимизда бўлиб ўтаётган воқиа-ҳодисаларга янгича қарашга, ҳар бир нарсага тўғри ёндашишга, шахснинг турмушдаги ўз йўлини, ўрнини тўғри белгилаб олишга ўргатишда катта аҳамиятга эгадир.

В. ЖЎРАЕВ.

„Социалистик Ўзбекистон“ журналининг 11-сони

Ижтимоий-сиёсий суратли журнал — «Социалистик Ўзбекистон»нинг ноябрь сони Владимир Ильич Лениннинг портрети ва «Октябрь байроғи остида» сарлавҳали бошмақола билан очилади.

Бу сонда берилган «Мисрдан қўлингни торт!» сарлавҳали мақолада, инглиз-француз ва исроил империалистларининг эрксевар миср халқига қарши бошлаган ваҳшиёна уруши барча совет кишиларини қаттиқ ғазаблантирганлиги, республика завод. фабрикаларининг ишчилари ва бошқа ташкилотларнинг хизматчилари ўз корхоналарида ўтказилган митингларда, агрессорларга нисбатан ўз нафрат-ғазабларини билдириб: «Мисрдан қўлингни торт!» деган шиорни кўтараётганликларига бағишланган.

Журналда А. Филиппованинг «Улар Ильич билан учрашганлар» сарлавҳали мақоласи, «Биринчи пенсия», «Пахта бойлигимиз» сарлавҳали редакцион мақолалар, яқинда Тошкентда бўлиб ўтган Ўзбекистон интеллигенцияси съезди ҳақида фото-суратлар билан тасвирланган материал берилган.

Бундан ташқари журналда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари «Главголодностепстрой» бошлиғи С. Зиёдуллаев билан «Бугун Мирзачўлда» деган суҳбат, Хўжамурот Турумбетовнинг «Ватанга», Ф. Череснинг «Тонгда» шеърлари, А. Косматенконинг «Бир стакан сув» сарлавҳали сатирик шеъри берилган.

Совет Иттифоқи Маршали ўртоқ К. К. Рокоссовскийнинг Совет Иттифоқига қайтиб келишига доир

1949 йил ноябрь ойида ўша вақтда Польша Халқ Республикасининг Президенти бўлган Болеслав Берут Совет Ҳукуматига мурожаат қилиб, Совет Иттифоқи Маршали Рокоссовскийнинг поляк миллатига мансуб бўлганлигини назарга олиб, уни Польша Қўшинида хизмат қилиш учун Польша ҳукумати ихтиёрига юборишни илтимос қилган эди.

Совет Ҳукумати СССР билан Польша ўртасидаги дўстона муносабатларни назарда тутиб ва ўртоқ Рокоссовский бу масалани ҳал этишни тамомила Совет Ҳукуматига топширганлигини ҳисобга олиб, Польша Халқ Республикаси Президентининг илтимосини қондиришга рози бўлди, Маршал Рокоссовскийни Совет Армиясидаги ҳарбий хизматдан озод қилди ҳамда уни Польша Ҳукумати ихтиёрига юборди.

Ўртоқ Рокоссовский Польшада ишлаган вақтида Польша Халқ Республикасининг Миллий мудофаа министри ва Министрлар Совети Раисининг ўринбосари вазифасини бажарди.

Шу йил ноябрь ойида К. К. Рокоссовскийнинг шахсий илтимосига мувофиқ Польша ҳукумати уни бажариб турган вазифасидан озод қилди ҳамда у Польша ҳукуматининг розилиги билан Совет Иттифоқига жўнаб кетди.

Польшани немис босқинчилардан озод қилиш билан ва Польша қуролли кучларининг қурилиши билан боғлиқ бўлган ўз фаолияти учун Польша ҳукуматининг қарорига мувофиқ К. К. Рокоссовскийга Польша Маршали унвони берилди ҳамда у 1-даражали «Виртути милитари» ордени билан, 1-даражали «Грюнвальд» крести билан ва «Будовничи польски людовэй» ордени билан мукофотланди.

Ўртоқ Рокоссовский Совет Иттифоқига жўнаб кетиши олдидан уни Польша Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси ўртоқ Завадский ва Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи Секретари ўртоқ Гомулка қабул қилдилар. Улар Польша Халқ Республикасининг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш соҳасида бажарган катта ишлари учун ўртоқ Рокоссовскийга самимий ташаккур изҳор қилдилар. Ўртоқ Рокоссовскийга унинг Польша давлати олдида кўрсатган катта хизматларини тақдирлайдиган Ҳукумат Ёрлиғи топширилди. Ёрлиқни Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи Секретари Владислав Гомулка, Давлат Кенгашининг Раиси Александр Завадский ва Министрлар Советининг Раиси Юзеф Циранкевич имзолаган. (Ёрлиқнинг тексти қуйида эълон қилинади).

ПОЛЬША МАРШАЛИ ЎРТОҚ КОНСТАНТИН РОКОССОВСКИЙГА

Қадрли ўртоқ!

Польша Халқ Республикасининг Мудофаа Министри ва Польша Қўшини Бош Қўмондони лавозимида қилган фидокорона меҳнатингиз учун миннатдорчилик ва самимий ташаккур ҳисларимизни қабул қилгайсиз.

Сиз, Польша Ҳукуматининг илтимосига мувофиқ шу лавозимни қабул қилганингиздан бери бу вазифаларни яхши бажариш учун ўз кучингизни аямасдан, бутун билим ва қобилиятингизни шунга сарф қилдингиз.

Мамлакатимиз мудофаа қобилиятининг мустаҳкамланганлиги ва Польша Қўшинининг ташкилий савияси ҳам, уни қуроллантириш ва ўргатиш савияси ҳам юксалганлиги Сизнинг ишингизнинг ижобий натижаларидан далолат берадики, бу ишга Сиз жуда катта ҳисса қўшдингиз.

Партия ва халқ Сизнинг гитлеризмни тор-мор келтириш ва Польшани озод қилиш учун олиб борилган курашда кўрсатган қаҳрамонликларингизни ва бу ишга қўшган ҳиссангизни унитмагани каби, Сизнинг бу ишларингизни ҳам ҳеч қачон унитмайдилар. Ўртоқ Маршал, биз билан қилган ҳамкорлигингиз ҳақида яхши эсдаликларни сиз ҳам сақлаб қолурсиз, деб ишонамиз.

Бир-биримизни жуда яқинлаштирган биргаликдаги фаолиятимиз ва биргаликдаги меҳнатимиз мустаҳкам аҳамиятга эга.

Сизнинг бақувват ва сиҳат-саломат бўлишингизни ҳамда ҳаммамиз учун қадрли бўлган социализм, тинчлик ва прогресс манфаатлари йўлида бундан буён олиб борадиган ишингизнинг энг яхши натижалар беришини истаймиз.

Партиявий салом билан!

А. ЗАВАДСКИЙ,
Давлат Кенгашининг Раиси.

В. ГОМУЛКА,
ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи Секретари.

Ю. ЦИРАНКЕВИЧ,
Министрлар Советининг Раиси.

* * *

Совет Иттифоқи Маршали ўртоқ К. К. Рокоссовский шу йил 15 ноябрда Совет Иттифоқига келди ҳамда СССР Ҳукуматининг қарори билан ССР Иттифоқи Мудофаа Министрининг Ўринбосари қилиб тайинланди.

ПОЛЬША КАСАБА СОЮЗЛАРИ МАРКАЗИЙ СОВЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ВАРШАВА, 17 ноябрь. (ТАСС). Бу ерда Польша касаба союзлари марказий советининг кенгайтирилган тўққизинчи пленуми очилди. Пленум ишларида марказий совет аъзолари билан бир қаторда мамлакатдаги 150 тага яқин саноат корхоналарининг делегациялари қатнашмоқда.

Пленумнинг кун тартибида — касаба союзлари марказий советининг фаолиятини муҳокама қилиш ва Польша касаба союзлари марказий советининг янги президиумини сайлаш масаласи турибди.

Пленумда касаба союз марказий совети президиумининг ўз вазифаларини бундан буён бажаришдан бош тортганлиги маълум қилинди. Касаба союзлари марказий советининг фаолияти ва Польшада касаба союз ҳаракатининг вазифалари тўғрисида Польша касаба союзлари марказий советининг секретари Ю. Кулеша доклад қилди.

ЖАММУ ВА КАШМИРНИНГ ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯСИ ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ

ДЕҲЛИ, 17 ноябрь. (ТАСС). Деҳли радиоси қуйидагиларни билдирди. Жамму ва Кашмирнинг таъсис мажлиси бугун Сринагарда штатнинг янги конституциясини бир овоздан маъқуллади. Бу конституция келаси йилнинг 26 январидан бошлаб кучга киради.

Конституция Жамму ва Кашмирнинг Ҳиндистонга қўшилишини тасдиқлайди ва бу штат Ҳиндистон иттифоқининг ажралмас қисмидир, деб кўрсатади. Бу конституция Жамму ва Кашмирнинг 1947 йил 15 августгача Кашмир магаражасининг қўл остида бўлган бутун территориясида татбиқ қилинади.

БМТ ФАВҚУЛОДДА ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИНИНГ БИРИНЧИ ҲИНД БЎЛИНМАСИ МИСРГА УЧИБ КЕТДИ

ДЕҲЛИ, 17 ноябрь. (ТАСС). Матбуотнинг хабар беришича, БМТнинг Мисрдаги фавқулодда қуролли кучлари составига кирадиган ҳинд батальонининг биринчи бўлинмаси кеча Аградан учиб кетган.

Неру бўлинманинг шахсий составига юборган махсус мактубида бундай деб ёзади: Шу нарсани эсингизда тутингизки, Миср халқи — бизнинг дўстимиз ва сизлар унга хизмат қилиш учун, шунингдек тинчлик ишига хизмат қилиш учун бораётирсиз.

ТЕАТРЛАРДА

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 20/XI да **Ганг дарёсининг қизи,** 21/XI да **Чин муҳаббат.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 20/XI да **Чио-Чио-Сан,** 21/XI да **Фра Дьяволо.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 21/XI да **Сингиллар қиссаси.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 21/XI да РСФСРда хизмат кўрсатган артист **Юрий Дуров гастроллари.** Томоша кеч соат 8 да бошланади.

КИНОТЕАТРЛАРДА.

«ИСКРА,» «ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун янги бадиий фильм **Фарзанд туғилди.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — эрталаб соат 10 ва кундуз 12 да **Етуклик аттестати,** кундуз соат 2 дан **Фарзанд туғилди.**

РЕСПУБЛИКА ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАРИГА ВА ОБЛАСТЬ ГАЗЕТАЛАРИГА 1957 йил учун

обуна қилиш ДАВОМ ЭТМОҚДА

Обуна республиканинг барча почта бўлимларида, Тошкент почтамтида (иш соатларида), «Союзпечать» Тошкент шаҳар бўлимида соат 9 дан 19 гача (дам олиш кунларида эса соат 9 дан 18 гача), шунингдек муассаса ва ўқув юртлари, фабрика ва заводлар, колхоз, совхоз ва МТСлардаги жамоат обуна вакиллари томонидан қабул қилинади.

Тошкент шаҳар, Сталин кўчаси, 21-уйда турувчи **Альберт Сионович** Давидовнинг Қўқон шаҳар, Маршал Говоров кўчаси, 37-уйда турувчи Рива Юсуповна Кулангиевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Марказий район, 3-участка халқ судида кўрилади.

Д. Т. ШЕПИЛОВ ЮГОСЛАВИЯ ТАШҚИ ИШЛАР ДАВЛАТ СЕКРЕТАРИ К. ПОПОВИЧНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

НЬЮ-ЙОРК, 18 ноябрь. (ТАСС). СССР Ташқи ишлар министри Д. Т. Шепилов кеча Югославия Ташқи ишлар давлат секретари К. Поповични қабул қилди ва у билан суҳбатлашди.

АНГЛИЯ, ФРАНЦИЯ ВА ИСРОИЛ АГРЕССИЯСИДАН ЗАРАР КЎРГАН МИСР АҲОЛИСИГА СОВЕТ ИТТИФОҚИ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ ЁРДАМИ

Инглиз-француз-исроиллик агрессорларнинг Мисрга ҳужум қилиши Совет Иттифоқи меҳнаткашларини қаттиқ ғазаблантирди. Ҳозирги кунда мамлакатнинг ҳамма томонида, фабрика ва заводларда, темир йўл транспортида, колхоз ва совхозларда, муассасаларида ва ўқув юртларида митинглар бўлиб ўтмоқда. Бу митингларда совет кишилари Миср ерига бостириб кирган интервентларга лаънатлар айтмоқдалар ва ўз озодлиги ҳамда мустақиллигини мардлик билан қаттиқ туриб ҳимоя қилаётган миср халқига қардошларча бирдамлик билдирмоқдалар.

Совет Иттифоқи корхоналарида чет эл босқинчилигидан зарар кўрган Миср аҳолисига ёрдам фондига маблағ тўплаш ўтказилди. Тушган маблағлар зарар кўрган Миср аҳолисига озиқ-овқат маҳсулотлари, дори-дармон, госпитал жиҳозлари ва санитария транспорти билан ёрдам кўрсатиш учун СССР Қизил Крест ва Қизил Ярим ой жамиятлари Союзи Ижроия комитетига топширилди. Ижроия комитет тушган ана шу маблағларга жамъи қарийб 15 миллион сўмлик товарлар, шу жумладан: 3 минг тонна буғдой, 500 минг банка сут консерваси, 3 миллион сўмлик дори-дармон ва ярани боғлаш материаллари, рентген аппарати, бошқа медицина аппарати ва анжомлари билан ҳамда кровать, кўрпа-тўшак ва ички кийимлар билан таъминланган 300 ўринлик дала госпитали ва 10 та санитария автомобили сотиб олди ҳамда уларни Мисрга юбораётир. Мазкур товарлар ва жиҳозлар Мисрга «И. Сеченов» номли совет пароходида жўнатилмоқда.

ИСРОИЛЛИК БОСҚИНЧИЛАРНИНГ БЕБОШЛИКЛАРИ

ДАМАШҚ, 17 ноябрь. (ТАСС). «Саут ал-араб» газетасининг хабар қилишича, Сурия ҳукумати Исроил қўшинлари оккупация қилган Ғазо районининг аҳолисидан мактуб олган. Бу мактубда исроиллик маъмурларнинг араб аҳолисига нисбатан қилаётган йиртқичликлари ва зўравонликлари кўрсатилади. Озиқ-овқат ва дори-дармондан маҳрум бўлиб қолган Ғазо районининг аҳолиси оғир аҳволга тушиб қолди.

Ғазо аҳолиси Сурия ҳукуматидан арабларни очлик ўлимидан ва қирилиб кетишидан сақлаб қолмоқ учун шошилинч чоралар кўришни сўрайди.

Венгрия ҳукуматининг ахбороти

БУДАПЕШТ, 18 ноябрь, (ТАСС). Бугун «Непсабадшаг» газетаси Венгрия Революцион Ишчи-Деҳқон Ҳукуматининг қуйидаги расмий ахборотини эълон қилди:

Кейинги кунларда душман унсурлар ваҳима туғдиришга ҳаракат қилиб, ҳақиқатга тўғри келмайдиган ҳар хил иғво овозаларни тарқатиб, жамоатчиликни безовта қилмоқдалар. Жумладан, улар мамлакатда кишилар кўплаб қамоққа олинмоқда, ёшлар ва бошқа шахслар мамлакатдан Совет Иттифоқига олиб кетилмоқда, деган овозаларни тарқатмоқдалар.

Ёлғондан иборат ана шу овозалар муносабати билан Ҳукумат аҳолига қуйидагиларни маълум қилишни зарур деб ҳисоблайди:

Ҳозирги вақтда меҳнаткаш халқ манфаатларини ҳимоя қилиш маъмурлар зиммасига иш жойларида вақти-вақти билан пайдо бўлиб, меҳнаткашларнинг иш бошлашига дўқ ва террор билан тўсқинлик қилаётган контрреволюционерларни, террорчиларни, ижтимоий тузумга қарши чиқишга ундовчиларни, қуролланган бандитларни қидириб топиш ва зарарсизлантириш вазифасини юклайди. Шу равишча, бизнинг маъмурларимизга ҳали ҳам безорилик қилаётган талончиларни, бандитларни ва мамлакатда қонуний тартиб ўрнатилишига тўсқинлик қилувчи, жамоат тартибига, осойишталикка ва хавфсизликка таҳдид қилувчи бошқа жиноятчиларни зарарсизлантириш тўғрисида ҳам буйруқ берилган.

Шу вазифани мумкин қадар тезроқ ва тўла равишда бажариш манфаатларини кўзлаб, маъмурларимиз ва тартиб сақловчи ҳарбий қўшилмаларимиз кишиларни қамоққа олишга мажбурдирлар.

Қамоққа олинган кишиларнинг Совет Иттифоқига олиб кетилаётганлиги ҳақидаги ваҳималик овозалар тобора ожиз ва кучсиз бўлаётган контрреволюцион доиралар ўйлаб чиқарган иғвогарликдан иборатдир. Ҳақиқатда қамоққа олинган кишиларнинг бирортаси ҳам Венгрия территориясидан четга чиқарилгани йўқ. Иғвогарликдан иборат бу ёлғон гаплардан мақсад — бир томондан, ҳукуматга ишонмовчилик туғдириш, аҳолининг тинчлигини бузиш ва ишлаб чиқаришга халақит беришдан, ва иккинчи томондан, шу равишча, аҳоли билан Совет Армияси қўшилмалари ўртасидаги ўзаро муносабатларни бузишга уринишдан иборатдир.

Қамоққа олишлар муносабати билан яна шуни айтиш керакки, қамоққа олинган ҳар бир кишига нисбатан алоҳида равишда пухта тергов ўтказилмоқда. Мабодо мазкур кишининг жиноят қилмаганлиги, жамият учун хавфли иш олиб бормаганлиги аниқланса, у қамоқдан тезда озод қилинади.

Мабодо тергов вақтида мазкур кишининг катта жиноят қилганлиги аниқланса, ишни қонун йўли билан текшириш учун бу киши компетент венгер прокуратурасига ёки судига берилади.

Ҳукумат аҳолини иғволарга, ёлғон гапларга ва ваҳималик овозаларга ишонмасликка, бу овозаларни тарқатувчиларнинг гапларига қулоқ солмасликка, балки қатъий равишда уларга қарши чиқишга ҳамда зарур бўлган тақдирда маъмурлардан ёрдам сўрашга чақиради.

ВЕНГРИЯ РЕВОЛЮЦИОН ИШЧИ-ДЕҲҚОН ҲУКУМАТИ.

Венгрияда янги қуролли кучлар ташкил этилди

БУДАПЕШТ, 17 ноябрь. (ТАСС). «Непсабадшаг» газетасининг хабар беришича, Венгрия қуролли кучларининг бош қўмондонлиги ҳозирги вақтда тамомила янги қуролли кучларни ташкил этмоқда.

Тартиб сақлаш учун тузилган янги қуролли кучлар ҳарбий ва милиция қўшилмаларидан иборат. Будапештнинг баъзи районларида бу қўшилмалар ҳозирдаёқ тартиб сақламоқдалар.

Янги қуролли қўшилмалар пойтахтнинг турли жойларида кўп миқдорда ташлаб қолдирилган ёки подвалларга яширинган қурол-яроғ, ўқдори тўпладилар. Улар кўп ҳолларда универмагларни, магазинларни, квартираларни талаётган қуролли талончиларни қўлга туширдилар. Қўлга туширилган бу талончилар судга берилади.

Чехословакияда америкалик жосуслар устидан ҳукм чиқарилди

ПРАГА, 17 ноябрь. (ТАСС). «Руде право» газетасининг хабар беришича, Р. Маржик бошчилигидаги бир группа америкалик жосуслар устидан бўлаётган суд тугаган. Чехословакияга қарши жосуслик ҳақидаги иш юзасидан Р. Маржик, Ю. Маржикова, О. Вирглова, И. Дедина, К. Капинус, А. Капинусова, К. Веверка, А. Голик ва К. Виргл суд жавобгарлигига тортилган эди.

Суд бу шахсларни Чехословакия территориясида жосуслик қилиш ва диверсиялар уюштиришда айбли деб топди. Судланувчилар «Озод Европа» радиостанцияси билан алоқада бўлиб, унга жосуслик маълумотлари юбориб турганлар.

Суд Р. Маржикни 25 йил муддат билан, К. Капинус ва И. Дединани 12 йил муддат билан, О. Вирглованн 7 йил муддат билан ва бошқа судланувчиларни турли муддатлар билан озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилди.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

СССР халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш учинчи давлат заёми

ОБЛИГАЦИЯЛАРНИНГ ЎЗ ҚИЙМАТИНИ ТЎЛАШ 4-ТИРАЖИНИНГ

СПРАВКА ЖАДВАЛИ

Заёмнинг бу тиражи 1956 йил 11 ноябрда Москва шаҳрида бўлиб ўтди.

Заёмнинг ҳар бир разрядида қуйидаги сериялардаги облигацияларнинг ҳамма 50 номери (№ 01 дан № 50 гача) ўз қийматини тўлаш тиражига чиқди:

Серия номерлари	Серия номерлари	Серия номерлари	Серия номерлари	Серия номерлари	Серия номерлари	Серия номерлари	Серия номерлари	Серия номерлари	Серия номерлари	Серия номерлари	Серия номерлари
040001	041962	043632	045530	047167	049323	051101	052564	054287	055599	057322	058573
040009	042001	043641	045591	047205	049373	051151	052578	054313	055638	057332	058575
040038	042027	043695	045687	047240	049383	051182	052582	054384	055656	057340	058636
040071	042046	043699	045698	047249	049408	051191	052601	054402	055676	057376	058638
040077	042187	043732	045730	047283	049413	051195	052768	054407	055778	057421	058646
040110	042193	043738	045750	047298	049461	051231	052780	054442	055791	057432	058673
040139	042231	043776	045756	047394	049469	051313	052789	054489	055826	057488	058708
040238	042235	043812	045840	047480	049578	051329	052845	054514	055848	057493	058787
040426	042282	043911	045846	047600	049635	051384	052848	054550	055863	057531	058808
040523	042329	043984	045850	047605	049643	051392	052888	054587	055870	057534	058809
040582	042406	044069	045854	047750	049704	051412	052941	054603	055976	057579	058831
040600	042445	044080	045860	047827	049742	051417	052969	054661	056069	057597	058858
040733	042481	044116	045877	047902	049746	051429	053108	054722	056099	057616	058886
040764	042521	044184	045894	048024	049828	051453	053162	054746	056108	057714	058891
040770	042536	044274	045929	048133	049884	051537	053181	054766	056186	057730	058898
040799	042549	044313	045946	048149	049946	051553	053233	054795	056271	057767	058946
040805	042633	044366	045950	048204	049958	051563	053319	054798	056277	057773	058956
040928	042710	044387	046045	048212	049984	051614	053357	054802	056305	057802	059059
040970	042769	044406	046117	048221	050103	051843	053365	054821	056319	057803	059081
041013	042784	044426	046157	048230	050156	051858	053399	054855	056352	057807	059097
041015	042864	044449	046193	048344	050178	051931	053474	054857	056364	057838	059185
041043	042888	044542	046216	048356	050219	052019	053522	054859	056419	057892	059274
041081	043020	044597	046239	048447	050248	052031	053548	054937	056468	057959	059316
041125	043027	044754	046274	048454	050265	052056	053550	054945	056505	058012	059331
041135	043031	044779	046364	048506	050304	052108	053551	054963	056527	058062	059366
041139	043105	044780	046400	048534	050454	052111	053553	054997	056602	058072	059399
041184	043130	044880	046414	048578	050464	052144	053597	055006	056620	058154	059401
041333	043156	044941	046577	048614	050529	052196	053610	055042	056635	058164	059531
041466	043203	044970	046590	048645	050559	052218	053618	055051	056651	058173	059533
041493	043211	045073	046610	048675	050566	052248	053623	055053	056684	058256	059536
041577	043215	045180	046684	048739	050627	052289	053669	055108	056703	058303	059593
041593	043232	045240	046801	048844	050636	052389	053767	055220	056782	058354	059651
041601	043238	045260	046809	048971	050785	052403	053800	055232	056807	058372	059663
041715	043241	045261	046817	048979	050806	052409	053837	055240	056856	058374	059705
041729	043255	045352	046879	049048	050824	052417	053901	055300	056893	058383	059814
041780	043296	045368	046940	049108	050849	052422	053922	055301	056956	058396	059874
041788	043353	045386	046948	049171	050888	052439	053928	055340	056961	058454	059877
041803	043395	045399	046984	049208	050953	052447	053974	055341	056989	058471	059881
041824	043414	045450	046994	049213	050965	052452	053982	055405	057211	058501	059911
041846	043433	045482	046996	049227	050993	052544	054100	055429	057212	058517	059914
041868	043446	045491	047005	049233	050997	052546	054198	055432	057287	058558	059924
041896	043475	045521	047049	049257	051001	052562	054257				

Облигацияларнинг ўз қийматини тўлаш тиражини ўтказувчи Комиссиянинг раиси — Москва шаҳар меҳнаткашлар депутатлари Сталин район Совети ижроия комитетининг раиси И. С. АЛЁШИН.

Комиссиянинг масъул секретари — Е. П. ЛЕПЕНДИН.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва санъат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 132 Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими 135. Секретариат — 34048. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 07535 «Қизил Ўзбекистон», «Правда» Востока» ва Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1565.